

AGENCIJA ZA PREDŠKOLSKO,
OSNOVNO I SREDNJE
OBRAZOVANJE

***Modularni nastavni planovi i programi
u srednjem strukovnom obrazovanju u
Bosni i Hercegovini u razdoblju 2010-
2021. godine***

Odjel za srednje strukovno obrazovanje,
obrazovanje odraslih i cjeloživotno učenje
i Odsjek za VETIS

Banja Luka, 2021

KAZALO

Razvitak i implementacija modularnih nastavnih planova i programa	2
Praćenje primjene modularnih nastavnih planova i programa	3
Modularni nastavni planovi i programi u Bosni i Hercegovini	5
Republika Srpska	12
Unsko-sanska županija	12
Županija Posavska	15
Tuzlanska županija	17
Zeničko-dobojska županija	19
Bosansko-podrinjska županija Goražde	22
Županija Središnja Bosna	24
Hercegovačko-neretvanska županija	26
Županija Zapadnohercegovačka	29
Županija Sarajevo	30
Hercegbosanska županija	33
Brčko distrikt Bosne i Hercegovine	35

Gramatički izrazi u ovome tekstu uporabljeni su u jednom rodu i označavaju osobe i muškog i ženskog spola.

Razvitak i implementacija modularnih nastavnih planova i programa

Reformske procese u srednjem strukovnom obrazovanju i obuci u Bosni i Hercegovini imali su za cilj unaprjeđenje kvalitete kroz modernizaciju nastavnih planova i programa (NPP) sukladno potrebama tržišta rada i u kontekstu cjeloživotnog učenja. Uvođenje modularnih nastavnih planova i programa započelo je u Bosni i Hercegovini 1998. godine. U razdoblju 1998-2013. godine, kroz nekoliko projekata, razvijani su i implementirani modularni NPP za 77 zanimanja (PHARE program, PHARE VET Bridging projekt, EU VET 1-4, GTZ).

U prvim godinama, modularne NPP su primijenile samo pilot-škole koje su bile uključene u projekte pa su ovi programi sporo prodirali u srednje strukovno obrazovanje.

Poljoprivreda i prerada hrane bila je prva obitelj zanimanja za koju su u okviru projekta EU VET 1 (2002-04) razvijeni modularni NPP. Projekt EU VET 4 (2011-13) ponovo je bio usmjeren na ovu obitelj zanimanja. Razvijeni su standardi zanimanja za 10 zanimanja iz obitelji poljoprivreda i prerada hrane, a potom je urađena revizija modularnih NPP i usklađivanje sa standardima. Oba su projekta uključivala sva ministarstva obrazovanja i sve poljoprivredne škole iz Bosne i Hercegovine.

U oblasti poljoprivrede i prerade hrane najveća je zastupljenost modularnih NPP. Prema podatcima za 20011/12. godinu, od 7589 učenika u BiH koji su se obrazovali za zanimanja u oblasti poljoprivrede i prerade hrane, samo 592 se obrazovalo po tradicionalnim NPP. Zastupljenost modularnih NPP bila je 92 %. Školske 2020/21. godine, u Federaciji BiH zastupljenost modularnih NPP u ovoj obitelji je 82 % (1653 učenika po modularnim, a 359 po tradicionalnim NPP).

Osim Republike Srpske, ministarstva obrazovanja županija i Odjel za obrazovanje Brčko distrikta Bosne i Hercegovine radili su na prilagodbi postojećih ili razvitu novih modularnih NPP. Najviše se radilo na razvitu i primjeni modularnih NPP za zanimanja iz obitelji elektrotehnika, strojarstvo i obrada metala, a potom i ugostiteljstvo i turizam.

Poslije dvadeset godina od uvođenja prvih modularnih NPP, u Republici Srpskoj i Brčko distriktu Bosne i Hercegovine srednje strukovno obrazovanje u potpunosti je utemeljeno na modularnim NPP, a u Federaciji BiH primjena je neujednačena po županijama. U dvjema županijama potpuno se odustalo od modularnih NPP i

primjenjuju se samo tradicionalni (Županija Središnja Bosna i Županija Zapadnohercegovačka), a u ostalih osam županija sudjelovanje modularnih NPP kreće se od simboličnih 6 % pa do oko 77 % učenika obuhvaćenih školovanjem po ovim programima.

Praćenje primjene modularnih nastavnih planova i programa

Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje (APOSO) prati primjenu modularnih nastavnih planova i programa u srednjem strukovnom obrazovanju u Bosni i Hercegovini.

Prvo izvješće o primjeni nastavnih planova i programa za srednje strukovno obrazovanje u Bosni i Hercegovini u Agenciji pripremljeno je za školsku 2010/2011. godinu. Podatci su prikupljeni od ministarstava obrazovanja entiteta/županije/distrikta i korišteni su podaci iz godišnjih programa rada škola. Prikupljeni su i obrađeni podatci za 194 od 211 srednjih strukovnih i mješovitih škola (obuhvaćenost 92 %). Nije se moglo računati na potpunu pouzdanost podataka zbog različitog pristupa u zahtjevima za podatcima i neujednačenom načinu organiziranja podataka u godišnjim programima rada škola, kao i u obrađenim podatcima ministarstava. Ti su podatci objavljeni u publikaciji *Implementacija nastavnih planova i programa u Bosni i Hercegovini*.

Tijekom 2012. godine u okviru EU VET 4 projekta, po modelu i metodologiji Agencije još su jednom prikupljeni i obrađeni kompletni podatci za školsku 2010/2011. godinu (objavljeno u *Izvješće o primjeni nastavnih planova i programa u srednjim strukovnim i tehničkim školama u Bosni i Hercegovini u školskoj 2010/2011. godini s preporukama i akcijskim planom za uvođenje modularnih NPP-a u sve strukovne i tehničke škole u Bosni i Hercegovini*). Naredno izvješće koje je pripremila Agencija je *Modularni nastavni planovi i programi u srednjem strukovnom obrazovanju u Bosni i Hercegovini u razdoblju 2010 – 2016. godine*. Podatci iz ovih dokumenata korišteni su za pripremu ovog izvješća.

Ovo izvješće obuhvaća razdoblje od deset godina, počev od školske godine 2010/11. do 2020/21. Imajući u vidu kako u obrazovanju nema brzih promjena i kako su one vidljive tek poslije nekoliko godina, promatrani su podatci za tri školske godine: 2010/11, 2015/16 i 2020/21. Za dvije županije nije bilo dostupnih podataka za 2015/16. godinu (nisu dostavljeni ili su bili nepotpuni) pa su uvršteni podatci za 2014/15.

Izvješće je poglavito usmjereni na analizu podataka o modularnim nastavnim planovima i programima i omogućuje prikazivanje i sagledavanje kretanja i promjene u primjeni modularnih NPP u Bosni i Hercegovini. Pored toga, obrađeni su i drugi podatci značajni za oblast srednjeg strukovnog obrazovanja.

Cilj ovoga izvješća je pružiti podatke i temelj za daljnju analizu i planiranje unaprijeđenja primjene modularnih nastavnih planova i programa u Bosni i Hercegovini.

Za pripremu ovoga izvješća korišteni su podatci iz sljedećih izvora:

- VET IS Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje
- Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine
- Federalni zavod za statistiku
- Republički zavod za statistiku Republike Srpske
- Statistika Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Modularni nastavni planovi i programi u Bosni i Hercegovini

Proteklo je dvadeset godina od uvođenja prvih modularnih NPP u srednje strukovno obrazovanje Bosne i Hercegovine. Primjena ovih NPP bila je neravnomjerna u entitetima i županijama, a i različitog intenziteta po razdobljima.

Razinom implementacije modularnih NPP u prvih deset godina bavila su se dva dokumenta: *Implementacija nastavnih planova i programa u Bosni i Hercegovini (APOSO)* i *Izvješće o primjeni nastavnih planova i programa u srednjim strukovnim i tehničkim školama u Bosni i Hercegovini u školskoj 2010/2011. godini s preporukama i akcijskim planom za uvođenje modularnih NPP-a u sve strukovne i tehničke škole u Bosni i Hercegovini* (EU VET 4). Ovo izvješće nastavlja praćenje primjene modularnih NPP u razdoblju od 2010. do 2020. godine.

Školske 2020/21. godine u srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini upisano je 110 534 učenika, a od toga je u srednjem strukovnom obrazovanju 82 954 ili 75,05 %.

Najveći udio srednjeg strukovnog obrazovanja u okviru srednjeg obrazovanja ima Brčko distrikt Bosne i Hercegovine s 85,25 % učenika pa Republika Srpska sa 78,79 %, a najmanje je u Federaciji BiH i to 72,76 %.

U okviru razine 4 srednjeg strukovnog obrazovanja strukovne tehničke škole imaju 61 885 učenika (74,60 %), a u okviru razine 3 strukovne škole imaju 21 069 učenika (25,40)¹. Podatci su dati u tablici 1 i prikazani grafikonom 1.

Tablica 1. Broj učenika po razini obrazovanja u školskoj 2020/21. godini

ENTITET/ŽUPANIJA/DISTRIKT	Srednje tehničko obrazovanje		Srednje strukovno obrazovanje i obuka	
	Broj učenika	%	Broj učenika	%
FEDERACIJA BiH	37 431	71,99	14 562	28,01
	22 749	79,31	5 935	20,69
	1 705	74,88	572	25,12
	61 885	74,60	21 069	25,40

U okviru srednjeg strukovnog obrazovanja najveći udio učenika u strukovnim tehničkim školama ima Republika Srpska i to 79,31 %², slijedi Brčko distrikt Bosne i Hercegovine sa 74,88 %³, a najmanji udio ima Federacija BiH sa 71,99 % učenika.⁴

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine - Srednje obrazovanje u školskoj 2020/21. godini, 28. 5. 2021.

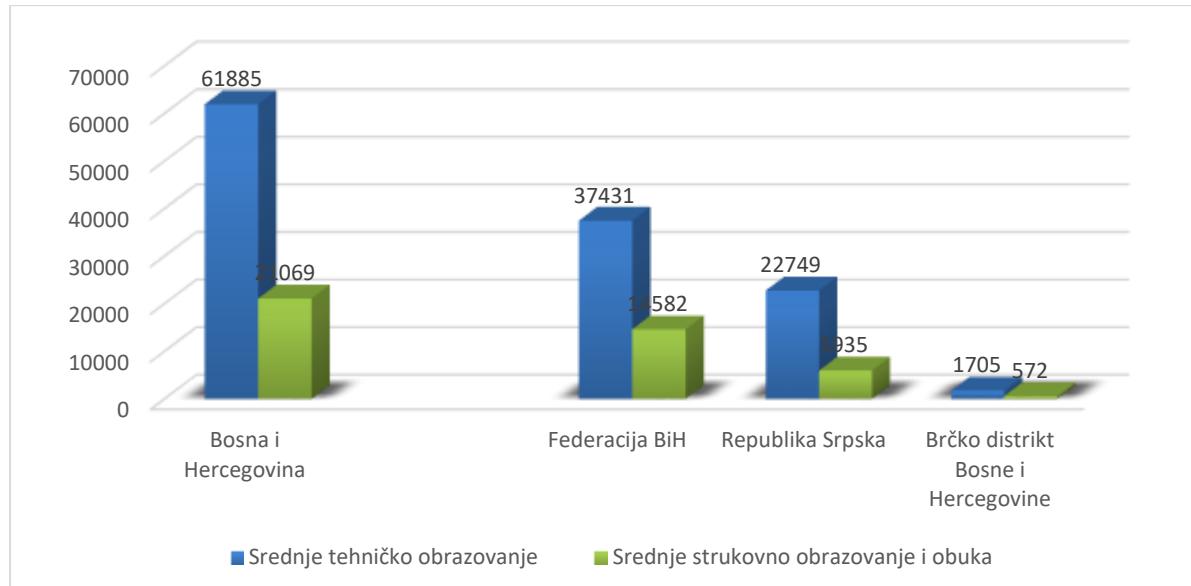
² Republika Srpska, Republički zavod za statistiku – Statistika obrazovanja, godišnje priopćenje broj 125/21

³ Statistika Brčko distrikta BiH – Srednje obrazovanje u školskoj 2020/21, priopćenje od 28. 5. 2021.

⁴ Federalni zavod za statistiku – Srednje obrazovanje u Federaciji BiH, priopćenje od 15. 12. 2020.

Prve godine promatranog razdoblja (2010/11) u srednjem strukovnom obrazovanju Bosne i Hercegovine bilo je 108 543 učenika.⁵ Školske 2020/21. godine broj učenika je 82 954, što je za oko 25 % manje u odnosu na 2010/11.

Grafikon 1. Broj učenika po razini obrazovanja u školskoj 2020/21. godini

Srednje strukovno obrazovanje u Republici Srpskoj i Brčko distriktu Bosne i Hercegovine u potpunosti je utemeljeno na primjeni modularnih nastavnih planova i programa. U Federaciji BiH njihova primjena nije na istoj razini u županijama. U promatranih deset godina različite su promjene i kretanja u primjeni modularnih NPP. Zbog toga, pored zbirnih podataka za Bosnu i Hercegovinu, ovo izvješće sadrži i pojedinačne analize primjene modularnih NPP za sve županije pojedinačno.

Primjena modularnih NPP promatrana je po dvjema osnovama: po broju modularnih NPP koji su u primjeni i po broju učenika koji se školuju po modularnim NPP.

U županijama Federacije BiH primjenjuju se modularni i tradicionalni nastavni planovi i programi. Školske 2020/11. godine u osam županija primjenjuju se obje vrste programa, a u dvjema županijama samo tradicionalni. Pregled broja primjenjivanih nastavnih planova i programa tijekom promatranog desetogodišnjeg razdoblja dat je u tablici 2.

Tablica 2. Primjena nastavnih planova i programa po broju kvalifikacija/zanimanja

Nastavni plan i program	Broj kvalifikacija/zanimanja		
	2010/2011	2015/2016	2020/2021
	UNSKO-SANSKA ŽUPANIJA		
Modularni NPP	24	30	35
Tradicionalni NPP	44	56	23
Primjena dva NPP	9	8	9

⁵ Izvješće o primjeni nastavnih planova i programa u srednjim strukovnim i tehničkim školama u Bosni i Hercegovini u školskoj 2010/11. godini – EU VET 4, 2012. godina

<i>Ukupno kvalifikacija/zanimanja</i>	59	78	49
ŽUPANIJA POSAVSKA			
<i>Modularni NPP</i>	9	12	12
<i>Tradicionalni NPP</i>	14	6	4
<i>Primjena dva NPP</i>	2	1	
<i>Ukupno kvalifikacija/zanimanja</i>	21	17	16

Nastavni plan i program

Broj kvalifikacija/zanimanja

	2010/2011	2015/2016	2020/2021
TUZLANSKA ŽUPANIJA*			
<i>Modularni NPP</i>	47	46	46
<i>Tradicionalni NPP</i>	53	64	84
<i>Primjena dva NPP</i>	4	21	36
<i>Ukupno kvalifikacija/zanimanja</i>	96	89	94
ZENIČKO-DOBOSKA ŽUPANIJA			
<i>Modularni NPP</i>	28	31	31
<i>Tradicionalni NPP</i>	64	59	49
<i>Primjena dva NPP</i>	5	12	10
<i>Ukupno kvalifikacija/zanimanja</i>	87	78	70
BOSANSKO-PODRINJSKA ŽUPANIJA GORAŽDE			
<i>Modularni NPP</i>	5	6	8
<i>Tradicionalni NPP</i>	22	25	19
<i>Primjena dva NPP</i>		1	
<i>Ukupno kvalifikacija/zanimanja</i>	27	30	27
ŽUPANIJA SREDIŠNJA BOSNA			
<i>Modularni NPP</i>	4	1	0
<i>Tradicionalni NPP</i>	69	61	58
<i>Primjena dva NPP</i>		1	
<i>Ukupno kvalifikacija/zanimanja</i>	73	61	58
HERCEGOVACKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA			
<i>Modularni NPP</i>	10	11	7
<i>Tradicionalni NPP</i>	72	63	68
<i>Primjena dva NPP</i>	7	6	3
<i>Ukupno kvalifikacija/zanimanja</i>	75	68	72
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVACKA			
<i>Modularni NPP</i>	3	2	0
<i>Tradicionalni NPP</i>	19	19	20
<i>Primjena dva NPP</i>		1	
<i>Ukupno kvalifikacija/zanimanja</i>	22	20	20
ŽUPANIJA SARAJEVO*			
<i>Modularni NPP</i>	40	32	30
<i>Tradicionalni NPP</i>	63	80	79
<i>Primjena dva NPP</i>	9	13	4
<i>Ukupno kvalifikacija/zanimanja</i>	94	99	105

HERCEGBOSANSKA ŽUPANIJA			
<i>Modularni NPP</i>	4	4	4
<i>Tradicionalni NPP</i>	23	26	29
<i>Primjena dva NPP</i>	4	2	1
<i>Ukupno kvalifikacija/zanimanja</i>	23	28	32

Nastavni plan i program

	Broj kvalifikacija/zanimanja		
	2010/2011	2015/2016	2020/2021
<i>REPUBLIKA SRPSKA*</i>			
<i>Modularni NPP</i>	79		
<i>Tradicionalni NPP</i>			
<i>Primjena dva NPP</i>			
<i>Ukupno kvalifikacija/zanimanja</i>	79		
<i>BRČKO DISTRIKT BOSNE I HERCEGOVINE</i>			
<i>Modularni NPP</i>	33	36	38
<i>Tradicionalni NPP</i>	1		
<i>Primjena dva NPP</i>			
<i>Ukupno kvalifikacija/zanimanja</i>	34	36	38

*Županije za koje nedostaju ili su nepotpuni podatci za 2015/16. pa su umjesto te školske godine korišteni podaci za 2014/15. Za Republiku Srpsku nema dostupnih podataka.

U tablici je vidljivo koliko je modularnih, a koliko tradicionalnih NPP primjenjivano tijekom promatranog razdoblja i kako se to mijenjalo. Također je dat ukupan broj kvalifikacija/zanimanja za koja su se učenici školovali i broj kvalifikacija koje su stjecane u okviru jedne županije po obje vrste NPP.

Pored broja primijenjenih modularnih NPP, značajan pokazatelj primjene modularnih NPP u sustav srednjeg strukovnog obrazovanja jeste broj učenika koji su obuhvaćeni školovanjem po ovim programima. Često ova dva pokazatelja daju slike koje se značajno razlikuju.

Tablica 2. Primjena NPP po broju učenika u školskoj 2020/21. godini

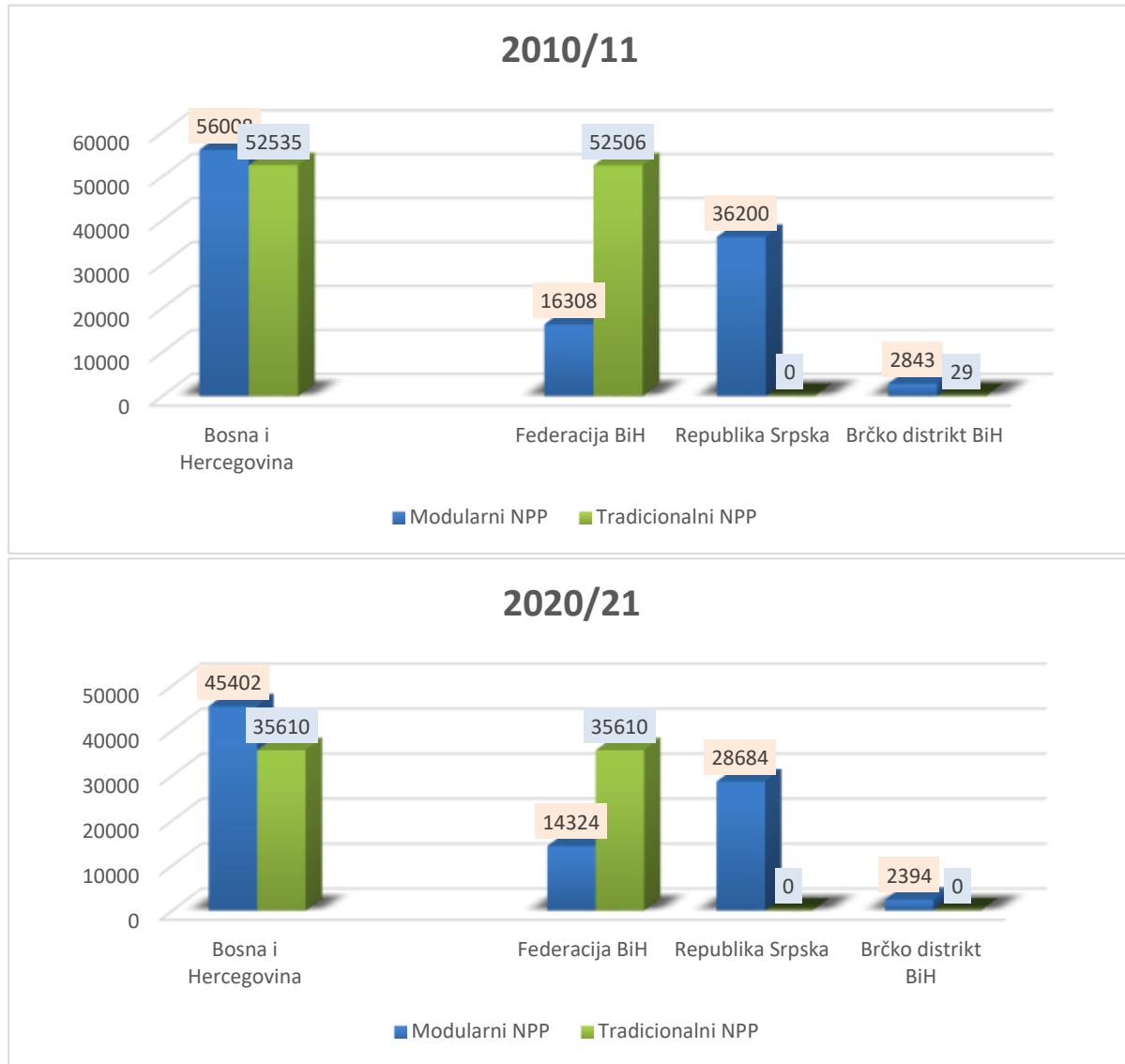
ENTITET/ŽUPANIJA/DISTRIKT	Modularni NPP		Tradicionalni NPP	
	Broj učenika	%	Broj učenika	%
<i>FEDERACIJA BiH</i>				
<i>Unsko-sanska županija</i>	3219	54,06	2736	45,94
<i>Županija Posavska</i>	548	77,29	161	22,71
<i>Tuzlanska županija</i>	6362	57,93	4619	42,07
<i>Zeničko-dobojska županija</i>	1581	18,92	6777	81,08
<i>Bosansko-podrinjska županija</i>	232	35,58	420	64,42
<i>Goražde</i>				
<i>Županija Središnja Bosna</i>	0	0	6151	100
<i>Hercegovačko-neretvanska županija</i>	292	6,03	4552	93,97

<i>Županija Zapadnohercegovačka</i>	0	0	1576	100
<i>Županija Sarajevo</i>	1869	20,01	7473	79,99
<i>Hercegbosanska županija</i>	221	16,18	1145	83,82
<i>UKUPNO FBiH</i>	14324	28,69	35610	71,31
<i>REPUBLIKA SRPSKA</i>	28684	100	0	0
<i>BRČKO DISTRIKT BOSNE I HERCEGOVINE</i>	2394	100	0	0
<i>UKUPNO BiH</i>	45402	56,04	35610	43,96

Za analizu primjene modularnih NPP u 2020/21. godini korišteni su podatci o 81 012 učenika ili 97,66 % od ukupno 82 954 učenika u srednjem strukovnom obrazovanju. Za Federaciju BiH uvršteni su podatci za 96,04 % učenika (49 934 od ukupno 51 993 učenika). Podatci su dati u tablici 3.

U početnoj godini promatranog razdoblja (2010/11) školovanjem po modularnim NPP u Bosni i Hercegovini bilo je obuhvaćeno 56 008 učenika ili 51,59 % i u narednih deset godina taj broj se smanjio na 45 402 učenika, ali se udio u ukupnom broju neznatno povećao na 56,04 %. Te promjene prikazane su u grafikonu 2.

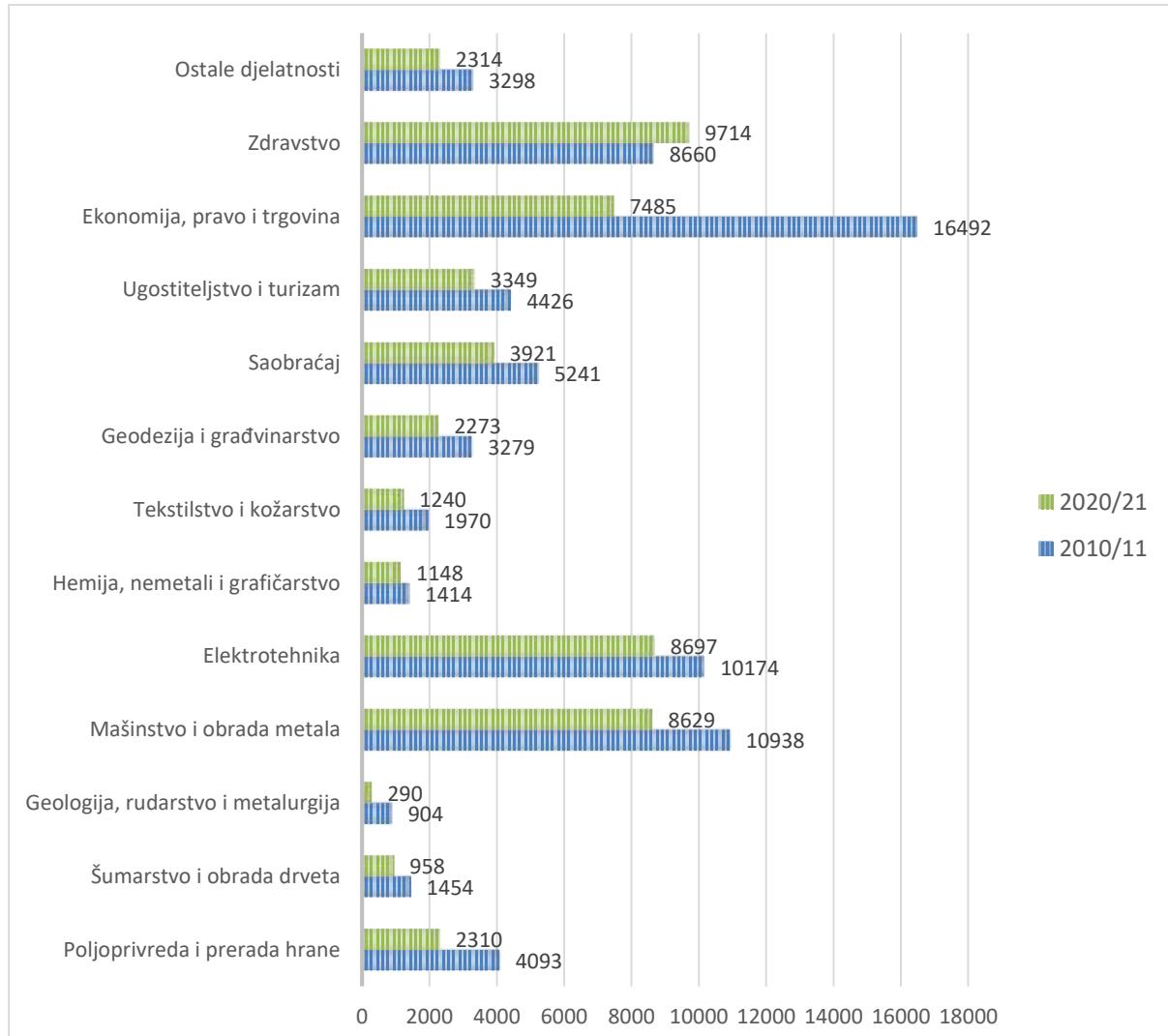
Grafikon 2. Primjena NPP po broju učenika u Bosni i Hercegovini

Školske 2010/11. godine, u Federaciji BiH modularnim NPP bilo je obuhvaćeno 16 308 učenika ili 23,69 % i u narednih deset godina taj je broj smanjen na 14 324 učenika, ali to čini 28,69 % ukupnog broja učenika pa možemo govoriti o veoma malom napretku u primjeni modularnih NPP.

Drugi dio ovoga izvješća odnosi se na promjene u srednjem strukovnom obrazovanju koje pokazuju prilagodljivost zahtjevima tržišta rada. U ovome dijelu dati su objedinjeni podatci o broju učenika po obiteljima zanimanja za Federaciju BiH i Brčko distrikt Bosne i Hercegovine. Prikaz podataka dat je u grafikonu 3.

Grafikon 3. Broj učenika po obiteljima zanimanja (Federacija BiH i Brčko distrikt Bosne i Hercegovine)

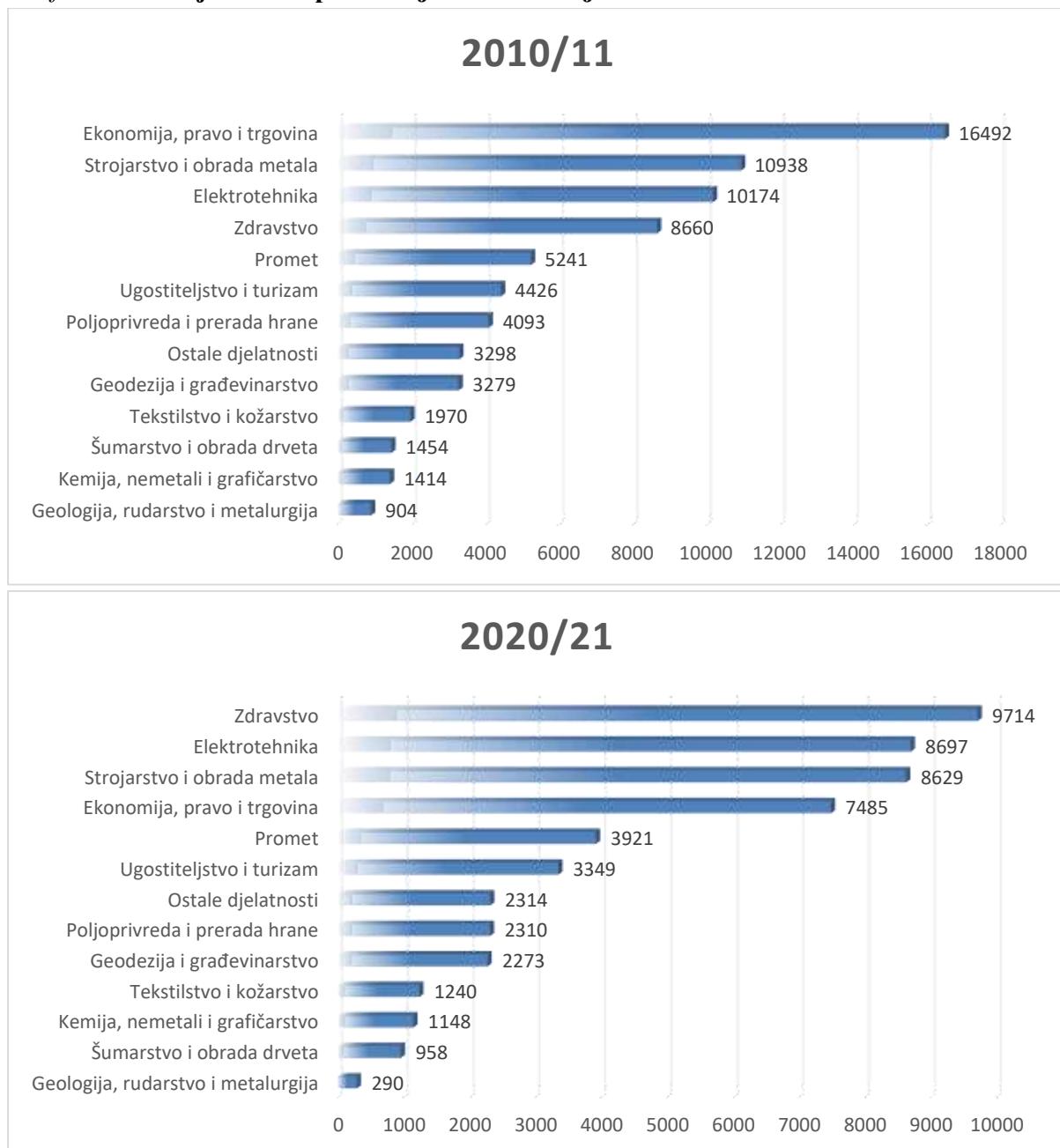

Školske 2010/11. godine najveći broj učenika bio je u obitelji zanimanja ekonomija, pravo, administracija i trgovina (16 492 učenika ili 22,79 %). Na drugom mjestu bilo je strojarstvo i obrada metala s 10 938 pa zatim elektrotehnika s 10 174 učenika. Najmanji broj učenika, samo 904 je u geologiji, rudarstvu i metalurgiji.

Tijekom proteklih deset godina došlo je do promjene na vodećim pozicijama pa je 2020/21. zdravstvo na prvom mjestu po broju učenika, a na početku promatranog razdoblja bilo je na četvrtom mjestu. Zainteresiranost učenika za ekonomiju, pravo, administraciju i trgovinu značajno je smanjena pa se ova obitelj zanimanja sada nalazi na četvrtom mjestu.

Sve obitelji zanimanja imale su značajno smanjenje broja učenika u proteklih deset godina, a najizrazitiji pad je u oblasti ekonomije, prava, administracije i trgovine i to za oko 55 % (16 492 na 7485 učenika). Jedini porast broja učenika bilježi zdravstvo u iznosu od oko 12 % (sa 8 660 na 9714 učenika).

Grafikon 4. Broj učenika po obiteljima zanimanja u FBiH i BD BiH

Grafikon 4 prikazuje rangiranu zainteresiranost učenika za stjecanje kvalifikacija u pojedinim obiteljima zanimanja. Redoslijed obitelji zanimanja nije se značajno mijenjao u proteklih deset godina. Četiri obitelji zanimanja izrazito drže čelne pozicije, ali je među njima došlo do značajnog pomjeranja pa je ekonomija, pravo, administracija i trgovina koja je godinama bila na prvom mjestu, sada na četvrtoj poziciji, a zdravstvo je obitelj koja privlači najveći broj učenika. Elektrotehnika i strojarstvo i obrada metala su standardno uvijek u vrhu po svojoj atraktivnosti i upisanom broju učenika.

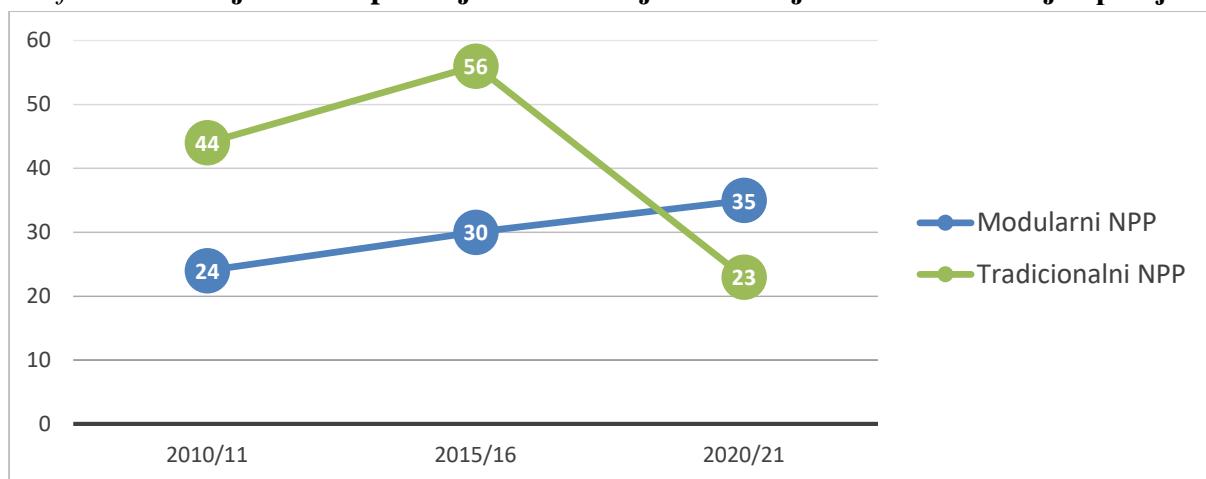
Republika Srpska

Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske je, oslanjajući se na metodologiju projekta EU VET, u razdoblju 2004-2008. godine, vlastitim kadrovima i sredstvima razvijalo i implementiralo modularne nastavne planove i programe za 94 zanimanja iz Klasifikacije zanimanja. Do 2015. godine razvijeni su modularni NPP za još 10 kvalifikacija/zanimanja. Tijekom 2014. godine, u okviru modernizacije NPP za osnovno i srednje obrazovanje formirane su radne skupine za sve obitelji zanimanja koje su radile na modernizaciji modularnih NPP u srednjem strukovnom obrazovanju i obuci. U narednom petogodišnjem razdoblju nastavljene su aktivnosti na izradi novih i usklađivanju postojećih NPP sa zahtjevima tržišta rada pa je u okviru svih obitelji zanimanja u Republici Srpskoj u primjeni više od 130 nastavnih planova i programa.

Unsko-sanska županija

Unsko-sanska županija spada u malobrojnu skupinu županija u kojima se, u promatranom desetogodišnjem razdoblju, desila značajna promjena u primjeni modularnih nastavnih planova i programa u srednjem strukovnom obrazovanju.

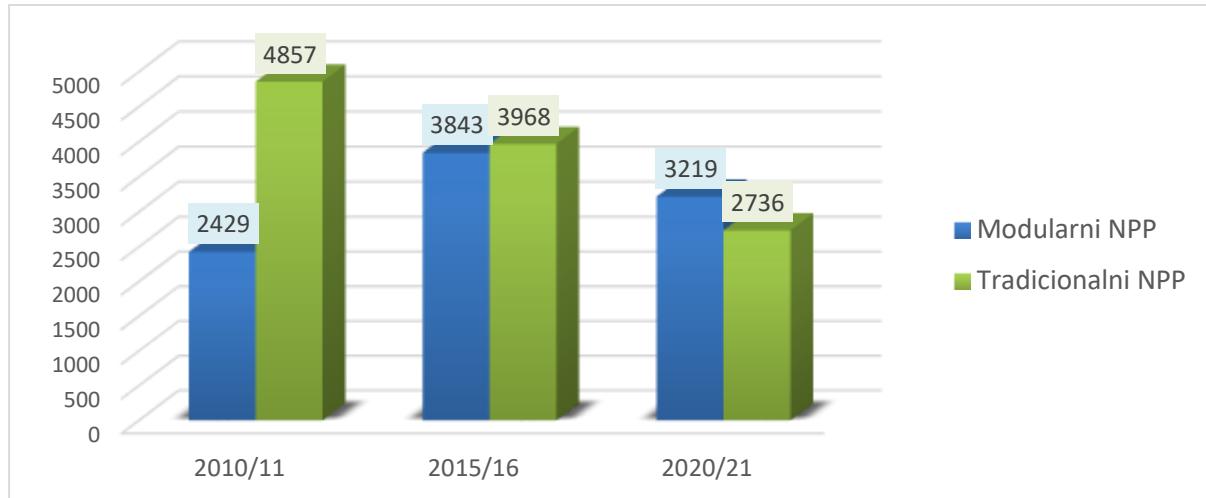
Grafikon 5. Primjena NPP po broju kvalifikacija/zanimanja u Unsko-sanskoj županiji

Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i sporta i Pedagoški zavod USŽ su nizom aktivnosti promovirali i podsticali implementaciju modularnih NPP (priprema škola, obuke za nastavnike, razvitak novih modularnih NPP). Pošto su promjene u obrazovanju spore i dugotrajne, u prvom petogodišnjem razdoblju nije došlo do značajnijih rezultata. Tijekom drugog petogodišnjeg razdoblja dogodile su se očekivane promjene i napredak. Na grafikonu 5 jasno je vidljivo presijecanje linije koja pokazuje rast broja primjene modularnih NPP i linije koja pokazuje pad broja kvalifikacija koje se stječu po tradicionalnim NPP. Prvi je put školske 2018/19. godine u primjeni bilo više modularnih nastavnih planova i programa.

Školske 2020/21. za stjecanje 35 vrsta kvalifikacija su primjenjivani modularni NPP, a za 23 tradicionalni NPP.

Grafikon 6. Primjena NPP po broju učenika u Unsko-sanskoj županiji

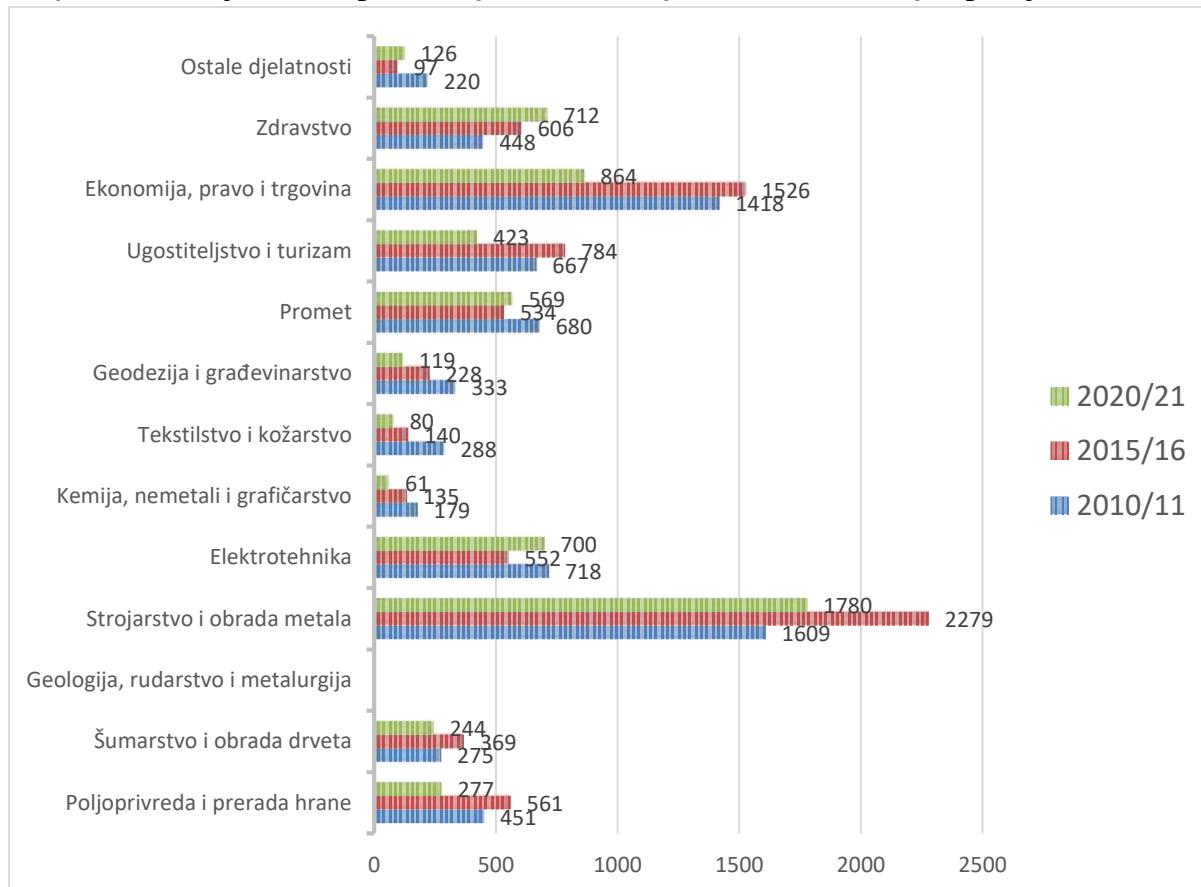
Kada se promatra zastupljenost NPP prema obuhvaćenom broju učenika, najprije treba ukazati na činjenicu da je broj učenika u srednjem strukovnom obrazovanju od 2014/15. godine u stalnom padu. Broj učenika u strukovnim i tehničkim školama školske 2014/15. godine je 7 286, a 2020/21. godine taj broj iznosi 5 955, što je smanjenje ukupnog broja učenika za oko 20%.

Broj učenika koji se školjuju po modularnim NPP rastao je tijekom promatranog razdoblja (podatci u grafikonu 6). Školske 2010/11. po modularnim NPP se školovalo 2 429 učenika ili 33 %, a 2020/21. obuhvaćeno je 3 219 učenika ili 54 % od ukupno 5 955 učenika.

Prema podatcima za 2015/16. godinu, od ukupno 14 škola, u samo tri škole su se u potpunosti primjenjivali modularni NPP za sve obrazovne profile i sve učenike. U narednom petogodišnjem razdoblju došlo je do rasta razine primjene modularnih NPP pa 2020/21. pet škola primjenjuje u potpunosti samo modularne, šest škola primjenjuju i modularne i tradicionalne, a tri škole rade samo po tradicionalnim NPP.

Za četiri obitelji zanimanja primjenjuju se samo modularni NPP, a to su poljoprivreda i prerada hrane; kemija, nemetali i grafičarstvo; ugostiteljstvo i turizam i zdravstvo. Jedino u oblasti prometa obrazovanje i obuka se izvodi samo po tradicionalnim NPP. U svim ostalim obiteljima zanimanja zastupljeni su i modularni i tradicionalni NPP.

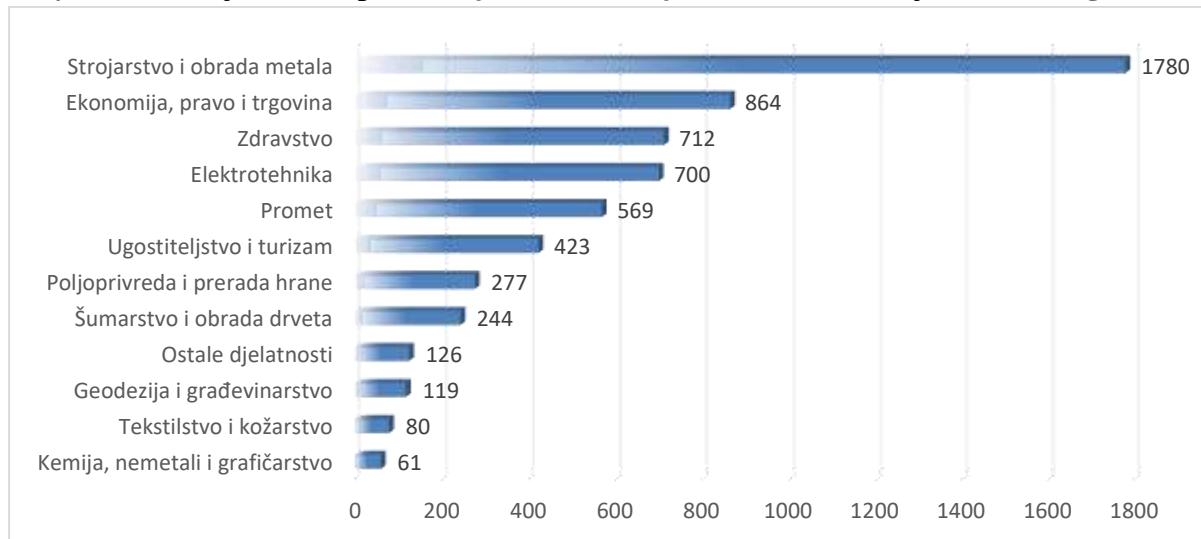
Grafikon 7. Broj učenika po obiteljima zanimanja u Unsko-sanskoj županiji

Zastupljene su sve obitelji zanimanja osim geologije, rudarstva i metalurgije i u školskoj 2015/16. učenici se školju za stjecanje 49 različitih kvalifikacija.

Podatci o broju učenika po obiteljima zanimanja dati su u grafikonu 7. Za Unsko-sansku županiju specifično je to što je najveći broj učenika tijekom proteklih deset godina uvijek bio u strojarstvu i obradi metala, a zatim u ekonomiji, pravu i trgovini, ali je u razdoblju 2015-2020. godine vidljiv značajan pad broja učenika u ovim dvjema obiteljima zanimanja. Gotovo sve struke imaju pad broja učenika u razdoblju 2015-2021. (osim elektrotehnike i ostalih djelatnosti). Zdravstvo je jedina obitelj zanimanja u kojoj je konstantno rastao broj učenika.

Grafikon 8. Broj učenika po obiteljima zanimanja u USŽu školskoj 2020/2021. godini

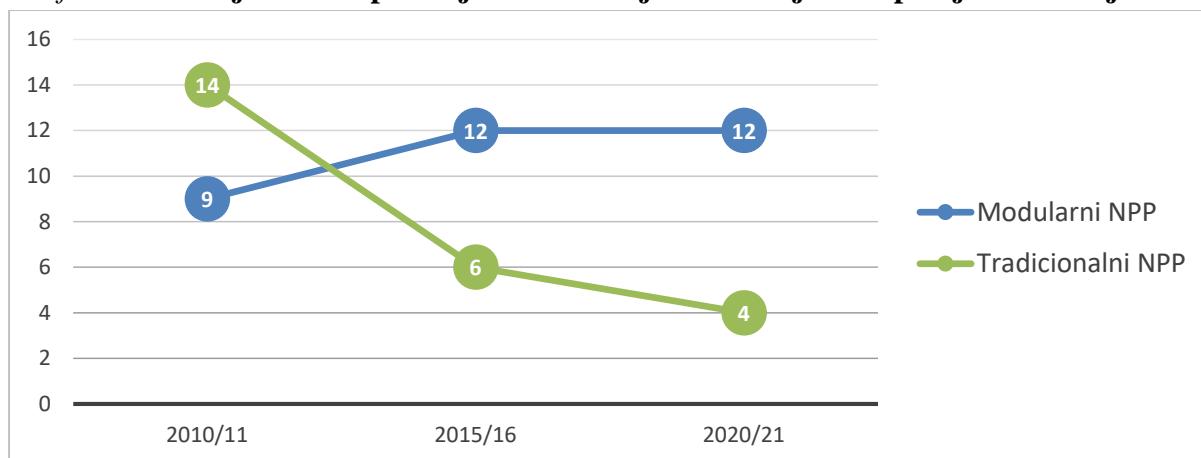

Dominantna zastupljenost strojarstva i obrade metala u srednjem strukovnom obrazovanju Unsko-sanske županije nastavlja se i 2020/21. godine (grafikon 8). Za stjecanje kvalifikacija u ovoj obitelji zanimanja školuje se 1780 učenika, što je 30 % ukupnog broja učenika.

Županija Posavska

Srednje strukovno obrazovanje Županije Posavske u promatranom razdoblju doživjelo je značajnu promjenu u pogledu vrste nastavnih planova i programa koji se primjenjuju. Prve tri godine nisu donijele nikakve promjene (8-9 modularnih NPP), ali od školske 2014/15. godine raste broj modularnih NPP. Već sljedeće 2015/16. broj modularnih NPP je dvostruko veći u odnosu na tradicionalne (grafikon 9).

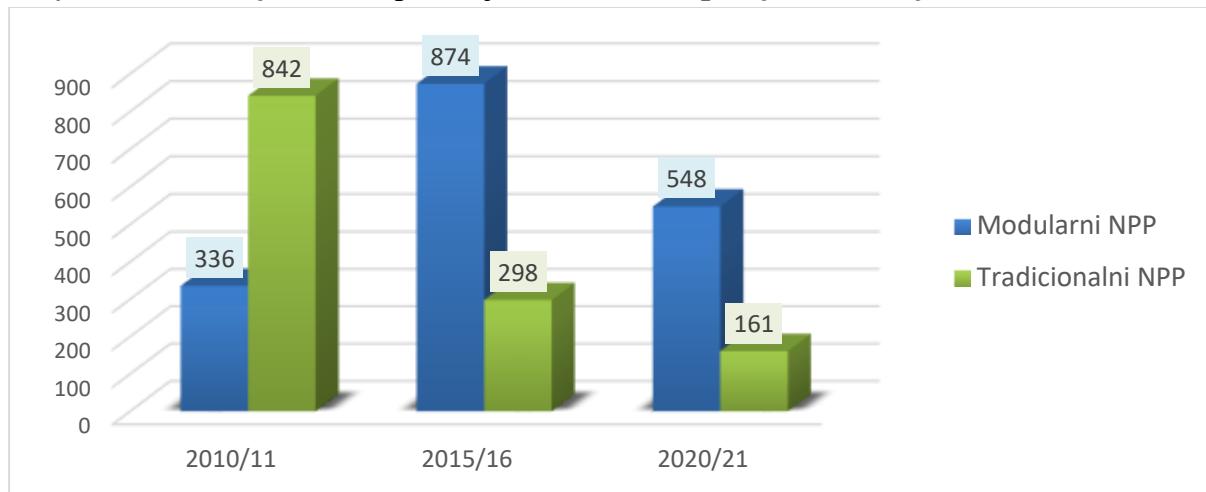
Grafikon 9. Primjena NPP po broju kvalifikacija/zanimanja u Županiji Posavskoj

Promjena je još uočljivija kada primjenu modularnih NPP promatramo prema broju učenika (grafikon 10). Školske 2010/11. godine po modularnim NPP školovalo se 336 ili 29 % učenika kako bi 2016. godine bilo obuhvaćeno 874 učenika ili 75 % od ukupno 1172 učenika. U narednom petogodišnjem razdoblju značajno se smanjuje ukupan broj učenika u srednjem strukovnom obrazovanju (za oko 40

%), ali i dalje raste udio učenika obuhvaćenih modularnim NPP i za 2020/21. to je 548 učenika ili 77 % od ukupno 709 učenika.

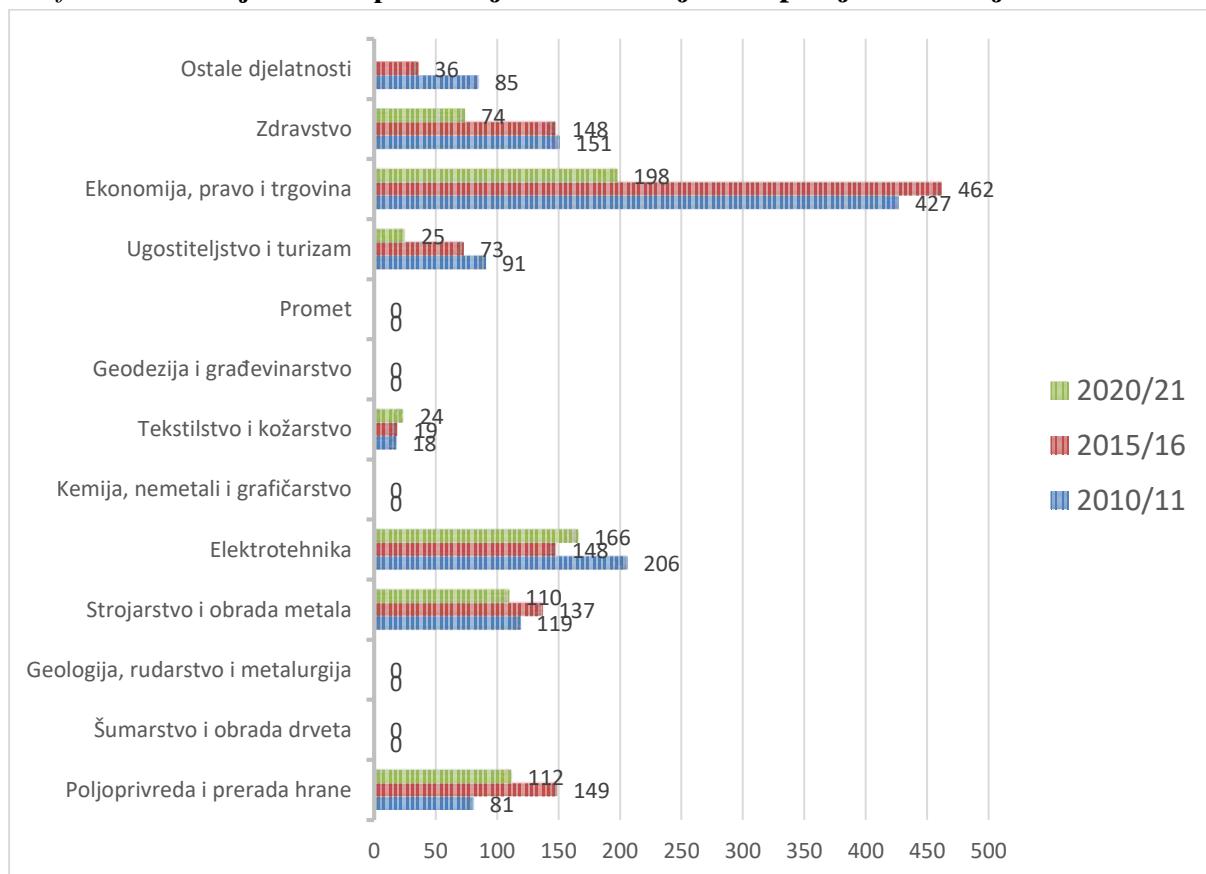
Grafikon 10. Primjena NPP po broju učenika u Županiji Posavskoj

Županija Posavska ima tri strukovne i tehničke škole od kojih jedna u potpunosti radi po modularnim NPP, a u dvjema školama zastupljene su obje vrste programa.

Školske 2020/21. godine za pet obitelji zanimanja primjenjuju se samo modularni NPP, a u dvjema obiteljima zanimanja u uporabi su obje vrste programa (strojarstvo i elektrotehnika).

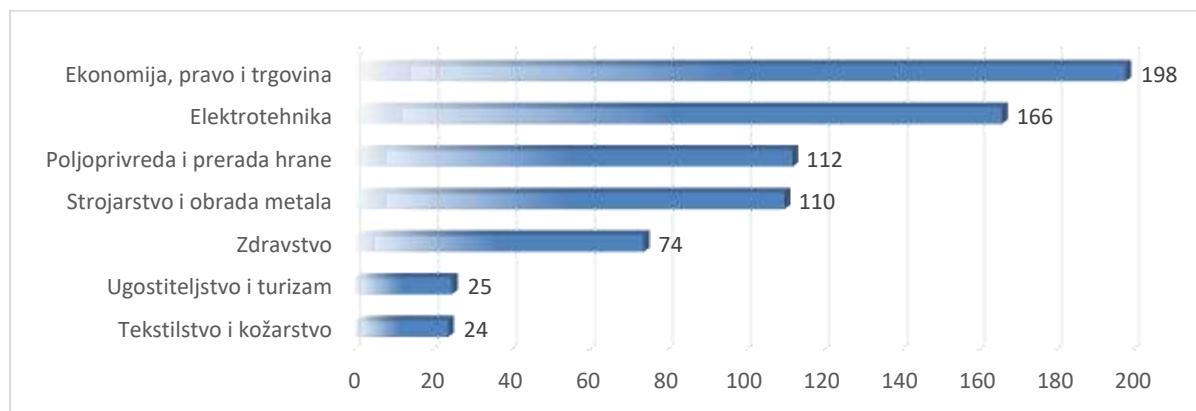
Grafikon 11. Broj učenika po obiteljima zanimanja u Županiji Posavskoj

Škole Županije Posavske školjuju učenike za stjecanje 16 kvalifikacija za zanimanja iz sedam obitelji (podatci za 2020/21). U okviru velikog smanjenja broja učenika u srednjem strukovnom obrazovanju

vidljivo je smanjenje po pojedinim obiteljima zanimanja, a posebice u oblasti ekonomije, prava, administracije i trgovine gdje se broj učenika u posljednjih pet godina smanjio za 47 % (s 462 na 198 učenika). Podatci su prikazani u grafikonima 11 i 12.

Grafikon 12. Broj učenika po obiteljima zanimanja u Županiji Posavskoj u školskoj 2020/2021.

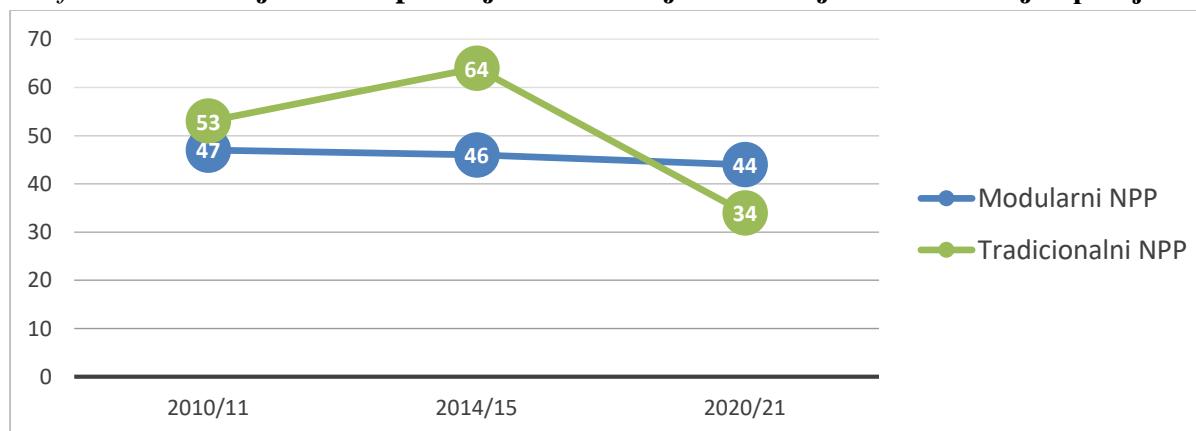
Bez obzira na značajno smanjenje broja učenika u oblasti ekonomije, prava, administracije i trgovine, i školske 2020/21. godine tu je najveći broj učenika a sljedeća je elektrotehnika.

Tuzlanska županija

Tuzlanska županija ima 24 škole u sustavu srednjeg strukovnog obrazovanja, a za 2020/21. godinu obrađeni su i uvršteni podatci za 22 škole. Također je srednja referentna godina u ovom izvješću 2014/15. jer za 2015/16. nije bilo dostupnih podataka o nastavnim planovima i programima.

Na početku promatranog desetogodišnjeg razdoblja, Tuzlanska županija je imala najvišu razinu primjene modularnih NPP u Federaciji Bosne i Hercegovine. Školske 2010/11. u primjeni je bilo 47 modularnih programa i bila su obuhvaćena 8092 učenika u strukovnom obrazovanju ili 47 %. Promatrano po broju učenika koji se školuju po modularnim NPP, podatci za 2014/15. godinu pokazuju smanjenje u odnosu na 2011/12. jer je obuhvaćeno 6122 učenika ili 43 % od 14 241 učenika u srednjem strukovnom obrazovanju.

Grafikon 13. Primjena NPP po broju kvalifikacija/zanimanja u Tuzlanskoj županiji

Tijekom drugog petogodišnjeg razdoblja (2015-2020) dolazi do značajnog obrta i preovlađujućeg broja modularnih NPP i broja učenika koji su obuhvaćeni ovim programima. Ta kretanja i promjene prikazani su u grafikonima broj 13 i 14.

Grafikon 14. Primjena NPP po broju učenika u Tuzlanskoj županiji

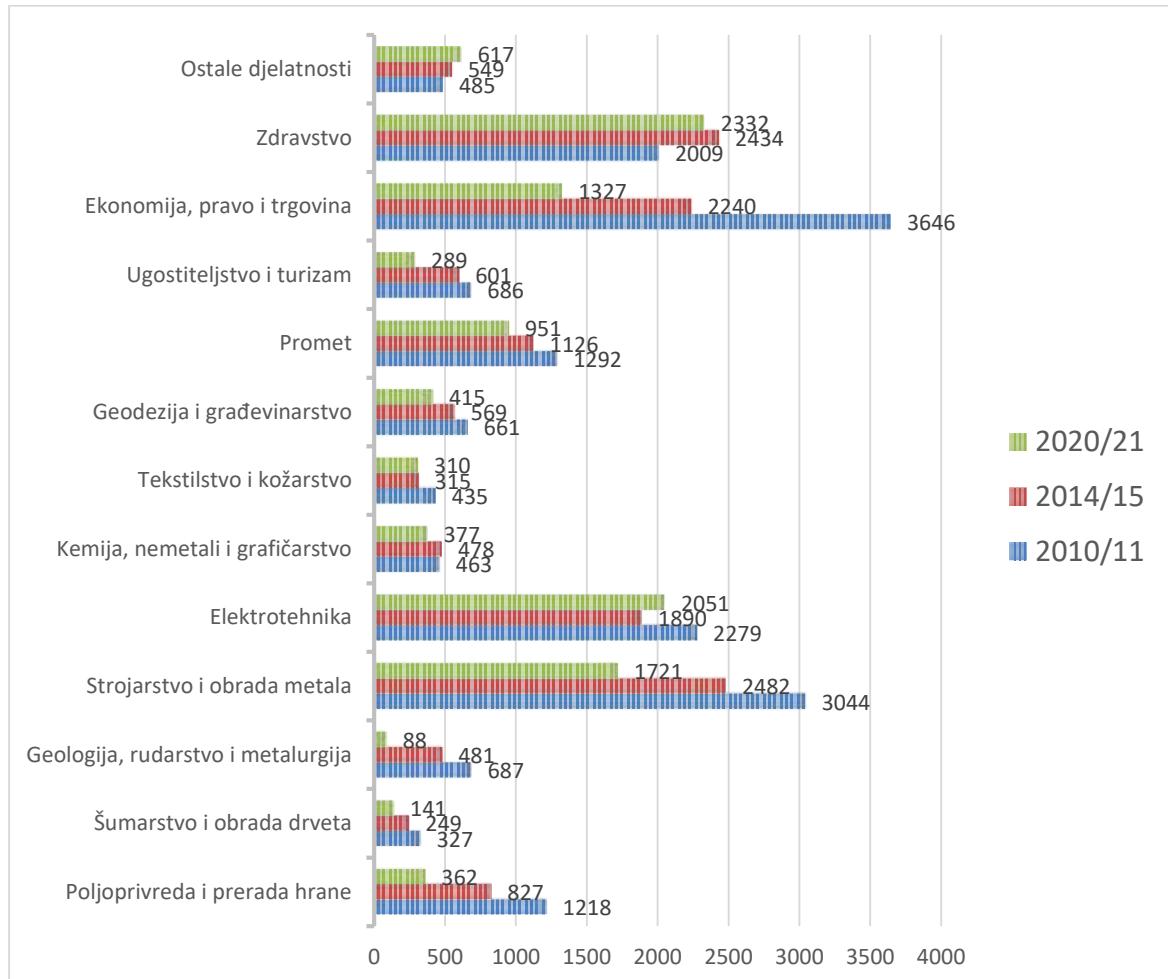
Školske 2020/21. godine u strukovnim i tehničkim školama zastupljena su 44 modularna NPP i 34 tradicionalna. Po modularnim NPP školuje se 58 % učenika (6 362 od ukupno 10 981 učenika).

Modularni nastavni planovi i programi se, u različitom opsegu, primjenjuju u 19 od promatranih 22 srednje strukovne i tehničke škole u Tuzlanskoj županiji. U tri škole se primjenjuju samo tradicionalni NPP, pet škola je u potpunosti prešlo na modularne NPP, a u 14 škola se koriste obje vrste programa.

Razina primjene modularnih NPP je različita po strukama. U četiri obitelji zanimanja primjenjuju se samo modularni NPP (poljoprivreda i prerada hrane; tekstilstvo i kožarstvo; ugostiteljstvo i turizam; ekonomija, pravo, administracija i trgovina). Tri obitelji zanimanja su ostale samo na tradicionalnim NPP (strojarstvo i obrada metala; kemija, nemetali i grafičarstvo; promet). U 14 obitelji zanimanja zastupljene su obje vrste programa.

U srednjem strukovnom obrazovanju Tuzlanske županije vidljivo je stalno smanjenje broja učenika. Zastupljene su sve obitelji zanimanja (grafikon 15). Školske 2010/11. godine najveći broj učenika je imala struka ekonomija, pravo, administracija i trgovina, ali se tu dogodio najveći pad broja učenika, s 3646 na 1 327 ili na 36 %. Podatci pokazuju da gotovo sve struke imaju smanjenje broja učenika, osim zdravstva i elektrotehnike. Treba imati u vidu da smanjenje broja učenika u strojarstvu nije realan podatak jer nedostaju podatci za jednu strojarsku i jednu mješovitu školu koje, prema podatcima iz prethodnih godina, školjuju oko 500 učenika u ovoj oblasti.

Grafikon 15. Broj učenika po obiteljima zanimanja u Tuzlanskoj županiji

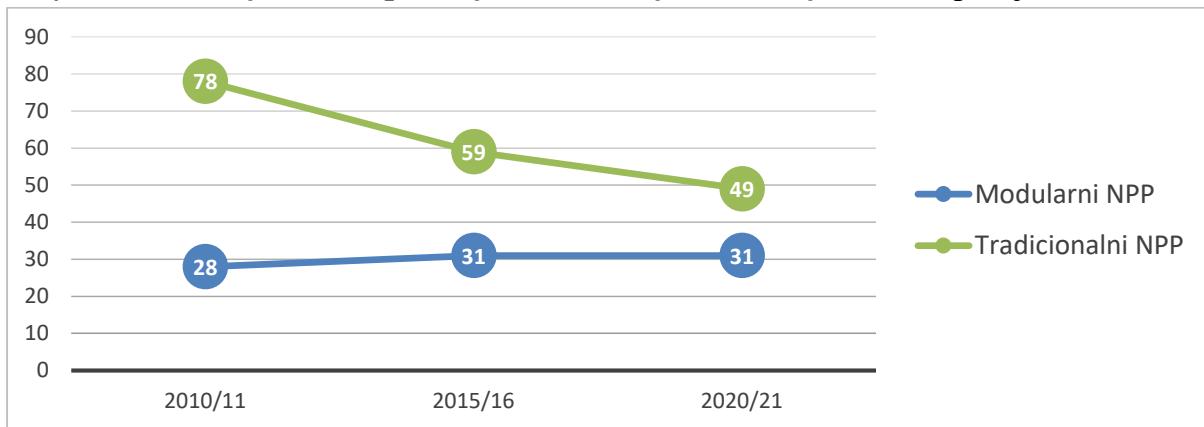

Zeničko-dobojska županija

Zeničko-dobojska županija ima 21 školu za srednje strukovno obrazovanje, a Agenciji se dostavljaju podatci za 17 škola (samo za 2010/11. obrađeni su podatci za sve škole).

Podatci koji su dati u grafikonu 16 pokazuju da, u promatranom desetogodišnjem razdoblju, nije bilo značajnih promjena u primjeni modularnih nastavnih planova i programa i na gotovo ravnoj liniji njihov broj se kreće od 28 do 31.

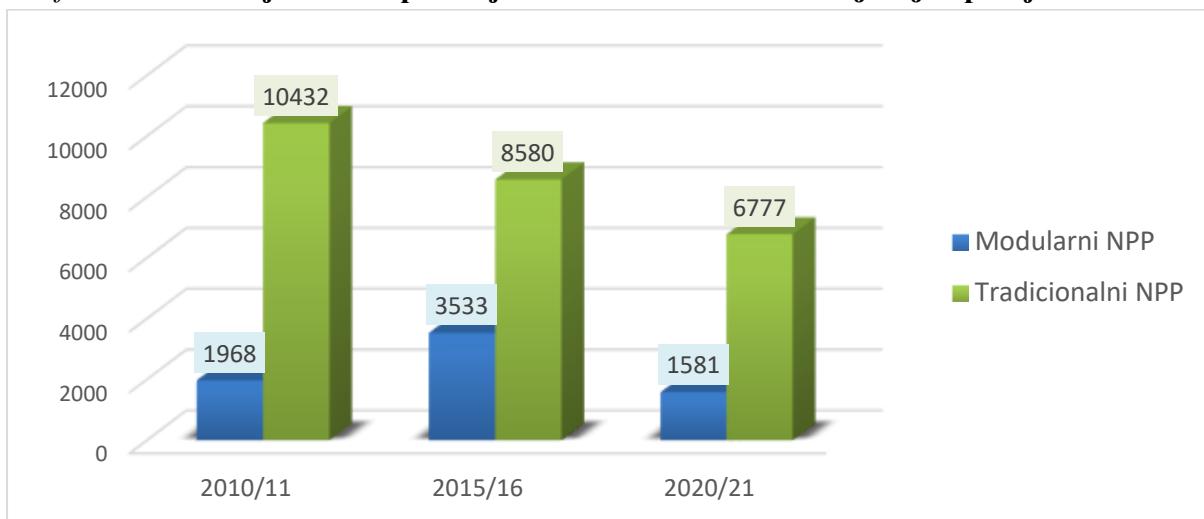
Grafikon 16. Primjena NPP po broju kvalifikacija/zanimanja u ZD županiji

Dobiva se drugačija slika kada se promatra broj učenika koji su obuhvaćeni školovanjem po modularnim NPP (grafikon 17).

Tijekom prvog petogodišnjeg razdoblja (2010. do 2015.) došlo je do izvjesnog napretka u zastupljenosti modularnih programa jer se obuhvaćenost učenika ovim programima sa 16 % uvećala na 29 %. U narednom razdoblju dolazi do stalnog smanjenja obuhvaćenog broja učenika pa se školske 2020/21. godine po modularnim NPP školuje 1581 učenik, što je 19 % od ukupno 8358 učenika.

Grafikon 17. Primjena NPP po broju učenika u Zeničko-dobojskoj županiji

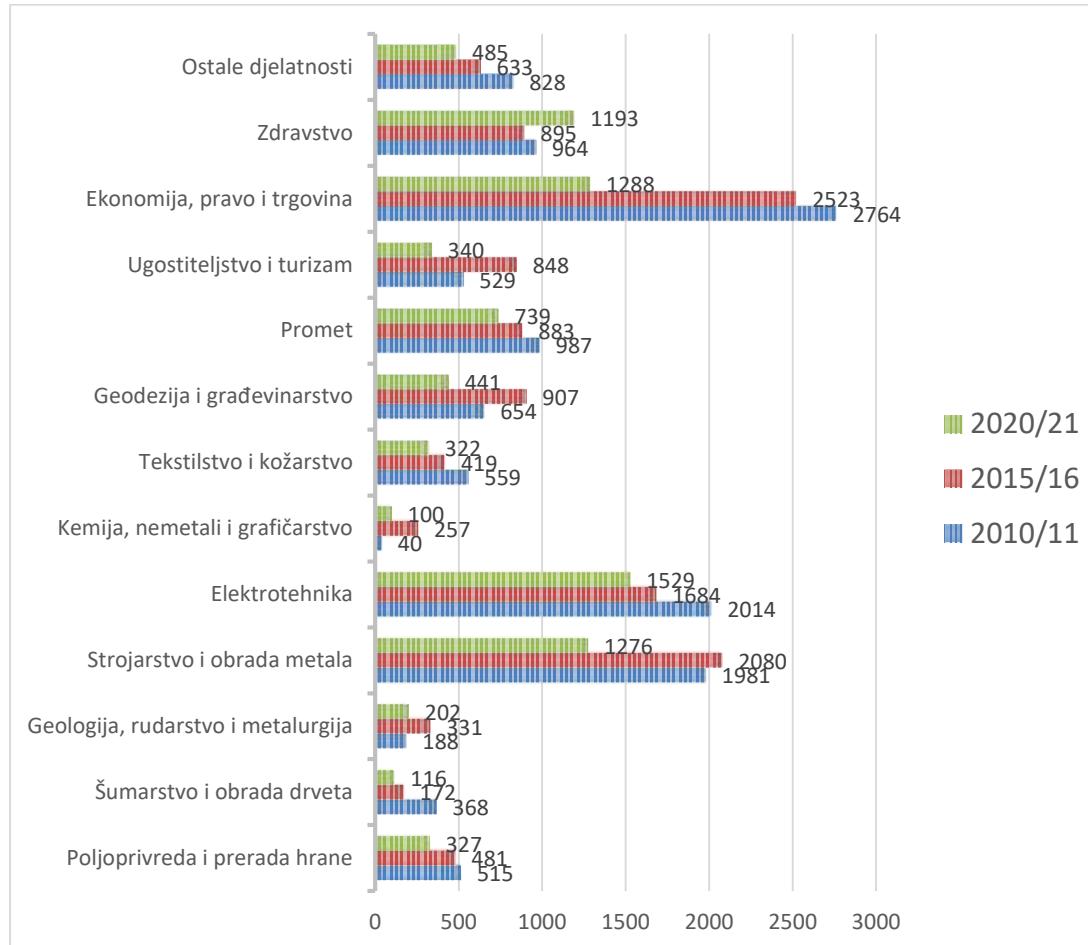

Od 17 strukovnih i teničkih škola za koje su dostupni podatci, samo u šest škola zastupljeni su modularni nastavni planovi i programi. Dvije škole primjenjuju samo modularne NPP, a u četiri škole zastupljene su obje vrste programa.

Modularni NPP su u različitom opsegu zastupljeni po obiteljima zanimanja. Nijedna obitelj zanimanja ne koristi u potpunosti samo modularne programe, a najveća zastupljenost je u oblasti poljoprivrede i prerade hrane gdje se primjenjuju modularni NPP, a samo se jedno zanimanje u jednoj školi obrazuje po tradicionalnim NPP. U dvjema obiteljima zanimanja zastupljeni su samo tradicionalni NPP (geologija, rudarstvo i metalurgija; kemija, nemetali i grafičarstvo). Za sve ostale obitelji zanimanja primjenjuju se obje vrste programa.

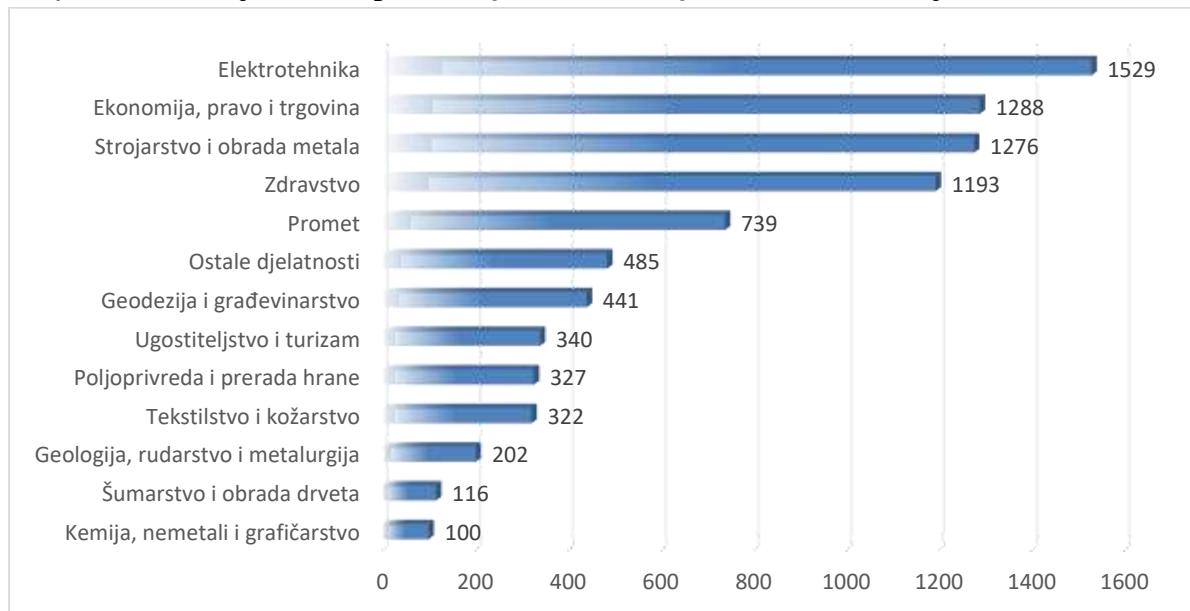
U srednjem strukovnom obrazovanju Zeničko-dobojske županije zastupljene su sve obitelji zanimanja i ukupno 70 kvalifikacija/zanimanja u školskoj 2020/21. godini. U prvoj polovini promatranog razdoblja najveći broj učenika se opredjeljivao za struku ekonomija, pravo, administracija i trgovina, ali je u toj oblasti došlo i do najvećeg smanjenja broja učenika na 1288 u školskoj 2020/21. godini, što je manje za preko 50 % u odnosu na 2010/11. U promatranom razdoblju, većina obitelji zanimanja je imala smanjenje broja učenika, a značajniji porast broja učenika bilježi samo zdravstvo (podatci dati u grafikonu 18).

Grafikon 18. Broj učenika po obiteljima zanimanja u Zeničko-dobojskoj županiji

Bez obzira na stalno smanjivanje broja učenika, tri obitelji zanimanja koje drže vodeću poziciju su: elektrotehnika koja je izbila na prvo mjesto, ekonomija, pravo, administracija i trgovina, a slijedi strojarstvo i obrada metala. Posljednjih godina vodećoj trojci se pridružilo zdravstvo (podatci u grafikonu 19).

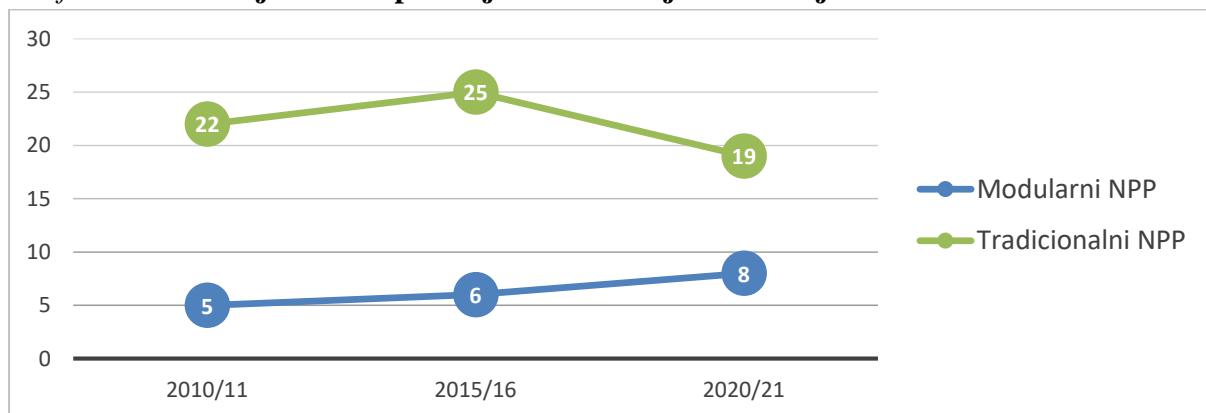
Grafikon 19. Broj učenika po obiteljima zanimanja u ZDŽu školskoj 2020/2021.

Bosansko-podrinjska županija Goražde

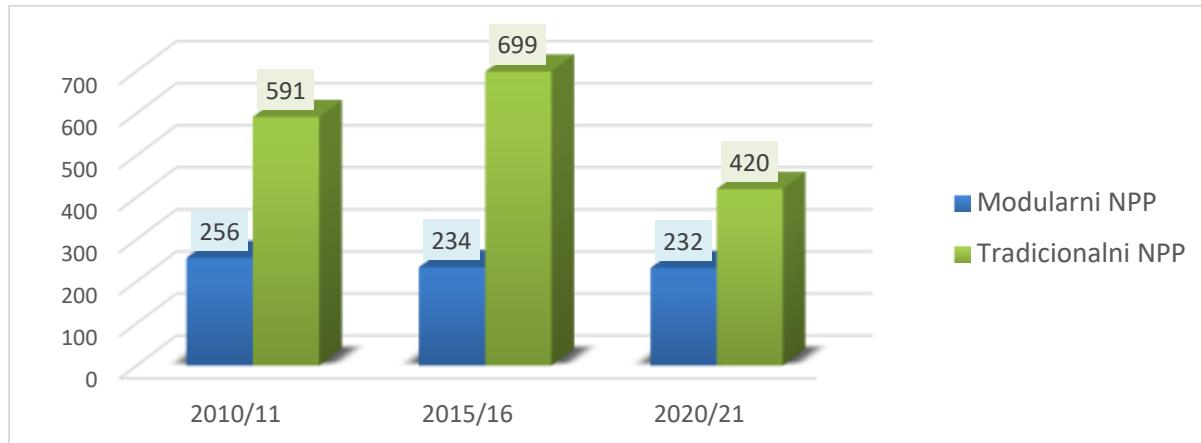
Srednje strukovno obrazovanje Bosansko-podrinjske županije Goražde nije doživjelo nikakve značajne promjene u zastupljenosti modularnih i tradicionalnih nastavnih planova i programa u promatranom desetogodišnjem razdoblju. Broj modularnih NPP je nekoliko puta manji u odnosu na tradicionalne i u rasponu je od pet do osam kvalifikacija/zanimanja. Podatci dati u grafikonu 20 prikazuju primjenu modularnih i tradicionalnih NPP kao dvije odvojene, skoro ravne linije.

Grafikon 20. Primjena NPP po broju kvalifikacija/zanimanja u BPŽ Goražde

Promatrano po broju učenika, u prvom petogodištu, zapaža se pad u primjeni modularnih programa. Školske 2010/11. godine, po modularnim NPP se školovalo 256 učenika ili 30 %, a školske 2015/16. broj učenika je 234, što je 25 % od ukupno 933 učenika u srednjem strukovnom obrazovanju. U drugom petogodišnjem razdoblju dolazi do značajnog smanjenja ukupnog broja učenika, ali raste udio učenika koji se školuju po modularnim NPP i školske 2020/21. godine obuhvaćeno je 36 % učenika (grafikon 21).

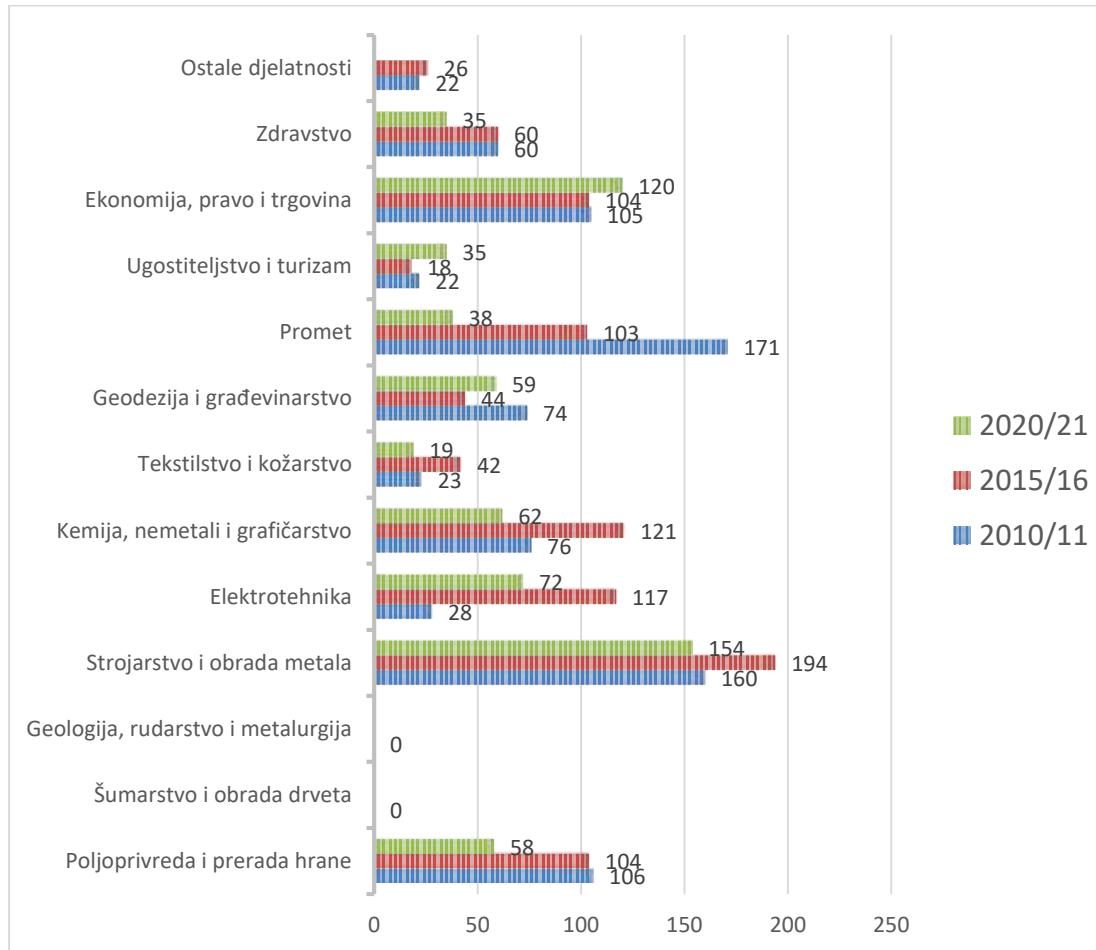
Grafikon 21. Primjena NPP po broju učenika u Bosansko-podrinjskoj županiji Goražde

Bosansko-podrinjska županija ima tri strukovne i tehničke škole. Interesantno je da se u jednoj školi primjenjuju samo modularni NPP, u jednoj samo tradicionalni i u jednoj obje vrste programa (podatci za školsku 2020/21. godinu).

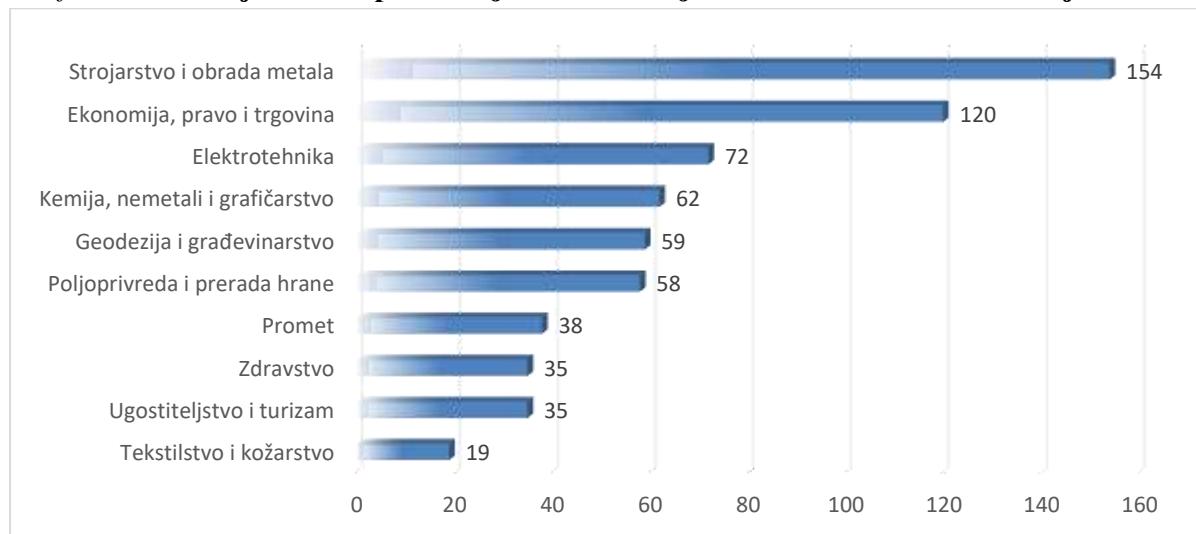
Prema podatcima za 2020/21. godinu, učenici se školuju za stjecanje 27 kvalifikacija iz deset obitelji zanimanja. Za četiri obitelji zanimanja u primjeni su samo modularni NPP (poljoprivreda i prerada hrane; tekstilstvo i kožarstvo; ugostiteljstvo i turizam; ekonomija, pravo, administracija i trgovina), a za ostale obitelji samo tradicionalni NPP.

Grafikon 22. Broj učenika po obiteljima zanimanja u Bosansko-podrinjskoj županiji Goražde

Dvije izrazito vodeće obitelji zanimanja po broju učenika u 2020/21. su strojarstvo i ekonomija (zajedno imaju 42 % učenika). Prethodnih deset godina većina obitelji zanimanja je imala smanjenje broja učenika, a najizraženije je u oblasti prometa i poljoprivrede i prerade hrane (grafikoni 22 i 23).

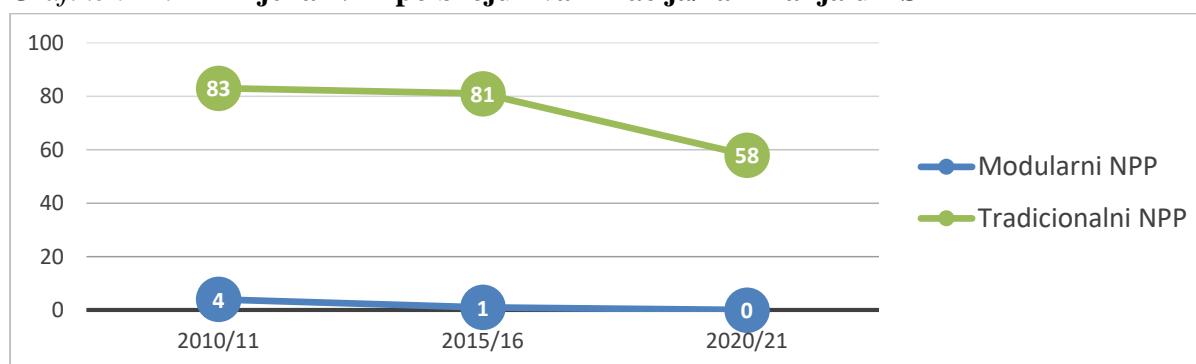
Grafikon 23. Broj učenika po obiteljima zanimanja u BPŽ Goražde u školskoj 2020/21. godini

Županija Središnja Bosna

Županija Središnja Bosna je jedna od dvije županije koja u srednjem strukovnom obrazovanju ima samo tradicionalne nastavne planove i programe.

Grafikon 24. Primjena NPP po broju kvalifikacija/zanimanja u ŽSB

Prema podatcima za promatrano razdoblje, školske 2010/11. modularni NPP su se primjenjivali za četiri zanimanja, a 2011/12. za sedam zanimanja. U narednim se godinama odustalo od primjene modularnih nastavnih planova i programa. Već 2015/16. godine po modularnom NPP školuje se samo jedno zanimanje (električar), samo u jednoj školi i obuhvaćeno je simboličnih 22 učenika ili 0,26 %, a od 2018/19 taj broj je nula (grafikoni 24 i 25).

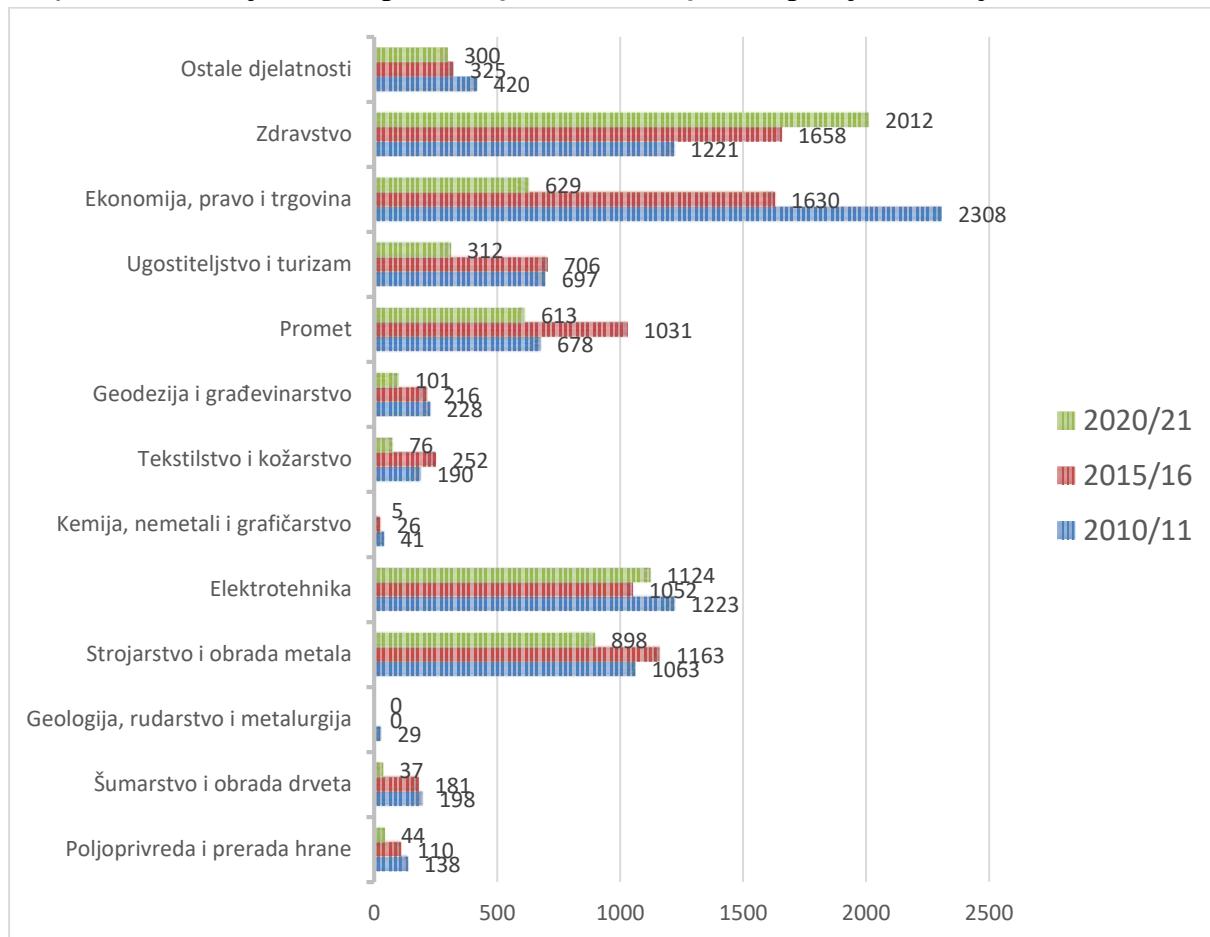
Grafikon 25. Primjena NPP po broju učenika u Županiji Središnja Bosna

Trend smanjenja broja učenika u prethodnih 10 godina izražen je i u Županiji Središnja Bosna pa je 2020/21. godine u 22 strukovne i tehničke škole ukupan broj učenika 6151, što je za 27 % manje u odnosu na 2010/11.

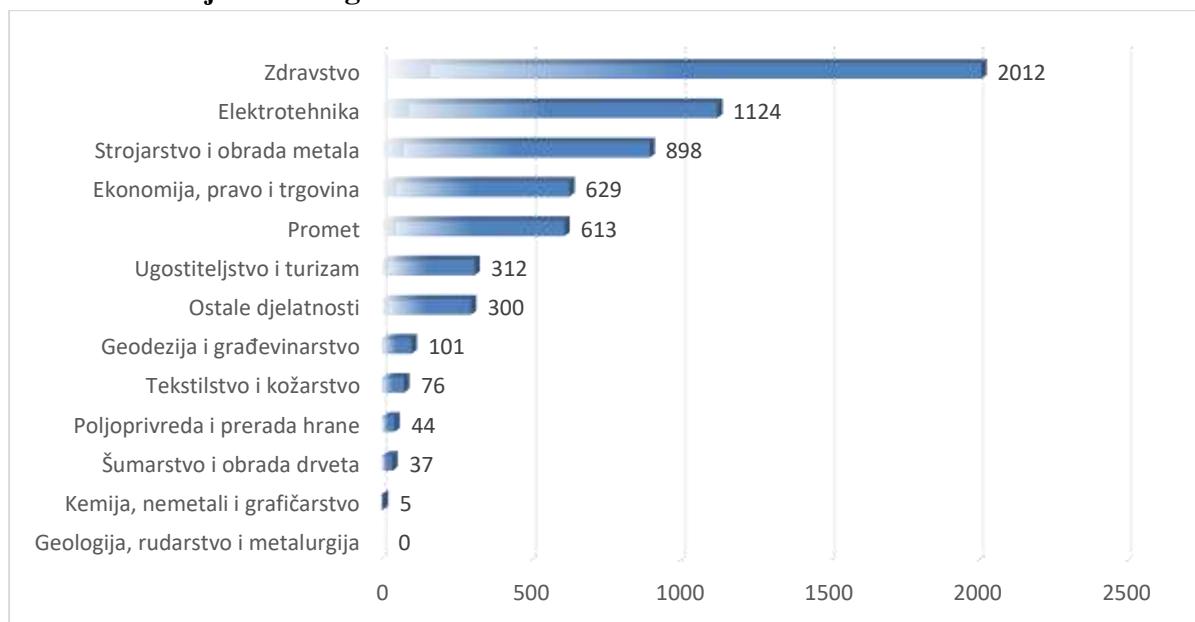
Školske 2020/21. godine učenici se školuju za stjecanje 58 kvalifikacija u 12 obitelji zanimanja (nema geologije, rudarstva i metalurgije). U promatranom razdoblju sve obitelji su imale smanjenje broja učenika, ali je to najizraženije u oblasti ekonomije, prava, administracije i trgovine (podaci u grafikonu 26).

Grafikon 26. Broj učenika po obiteljima zanimanja u Županiji Središnja Bosna

U Županiji Središnja Bosna specifičan je stalni porast broja učenika u oblasti zdravstva. Školske 2020/21. u ovoj obitelji zanimanja je 2012 učenika, što čini 33 % ukupnog broja učenika u srednjem strukovnom obrazovanju (grafikon 27).

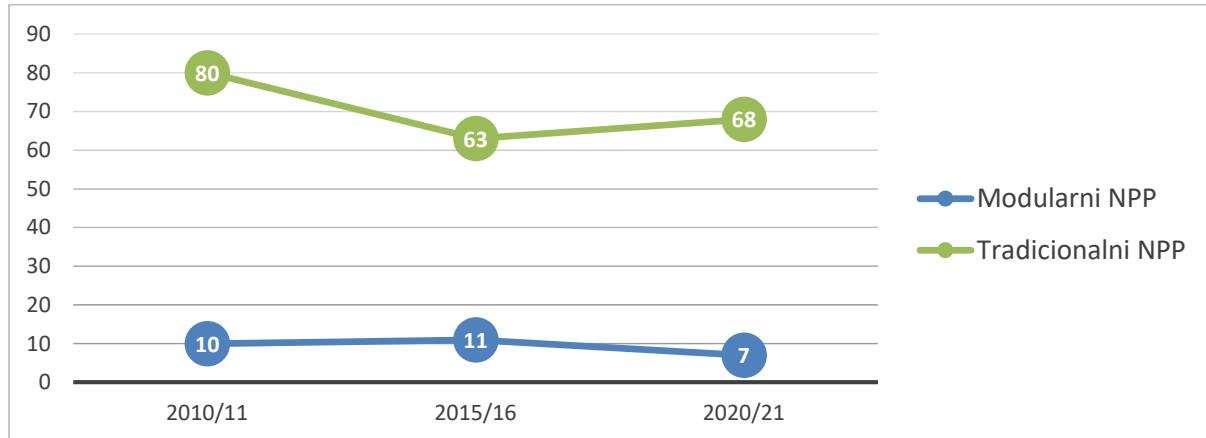
Grafikon 27. Broj učenika po obiteljima zanimanja u ŽSB u školskoj 2020/21. godini

Hercegovačko-neretvanska županija

U srednjem strukovnom obrazovanju Hercegovačko-neretvanske županije nema značajnijih promjena u zastupljenosti modularnih i tradicionalnih NPP u posljednjih deset godina, što je vidljivo na grafikonu 28. Broj kvalifikacija za koje se školuje po modularnim NPP imao je blagi rast do 2014. godine kada je u primjeni bilo maksimalnih 16, a potom se broj modularnih NPP stalno smanjuje. Školske 2020/21. godine po modularnim NPP učenici se školuju za sedam kvalifikacija/zanimanja.

Grafikon 28 Primjena NPP po broju kvalifikacija/zanimanja u HNZ

Kada se promatra broj učenika koji su obuhvaćeni školovanjem po modularnim NPP, u prvom petogodištu vidljivo je malo povećanje. Školske 2010/11. bilo je obuhvaćeno oko 6 % učenika, a 2015/16. obuhvaćeno je 10 % učenika (584 od ukupno 5984 učenika). U narednom petogodištu broj učenika koji se školuju po modularnim NPP se smanjuje pa je 2020/21 opet obuhvaćeno 6 % učenika (292 od ukupno 4844). Podatci su dati u grafikonu 29.

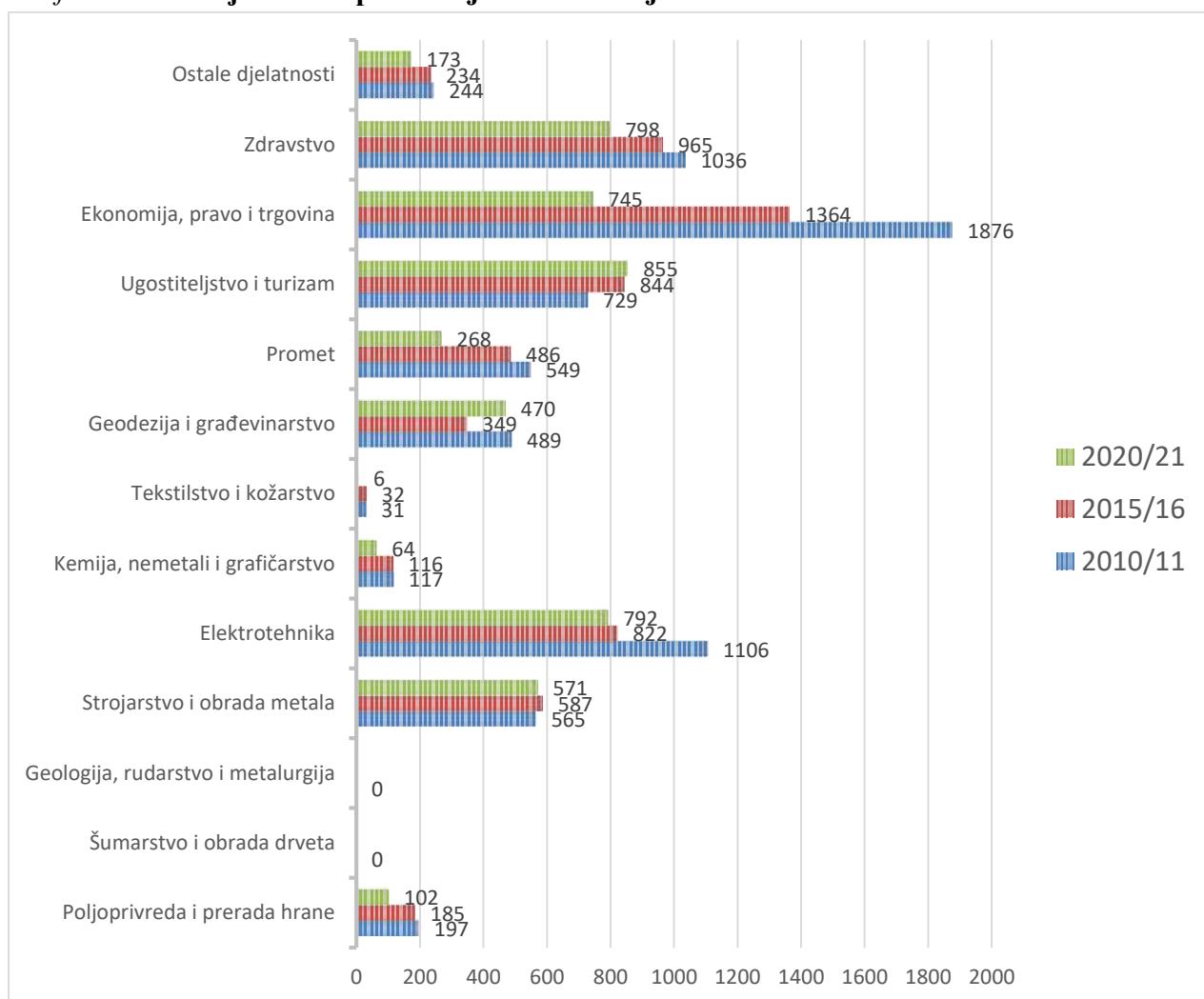
Grafikon 29. Primjena NPP po broju učenika u Hercegovačko-neretvanskoj županiji

Od 20 hercegovačko-neretvanskih škola za srednje strukovno obrazovanje samo u tri škole primjenjuju se modularni nastavni planovi i programi. Jedna škola u potpunosti radi po modularnim NPP (građevinska škola), a u ostale dvije škole ovi se programi primjenjuju samo za pojedine kvalifikacije/zanimanja.

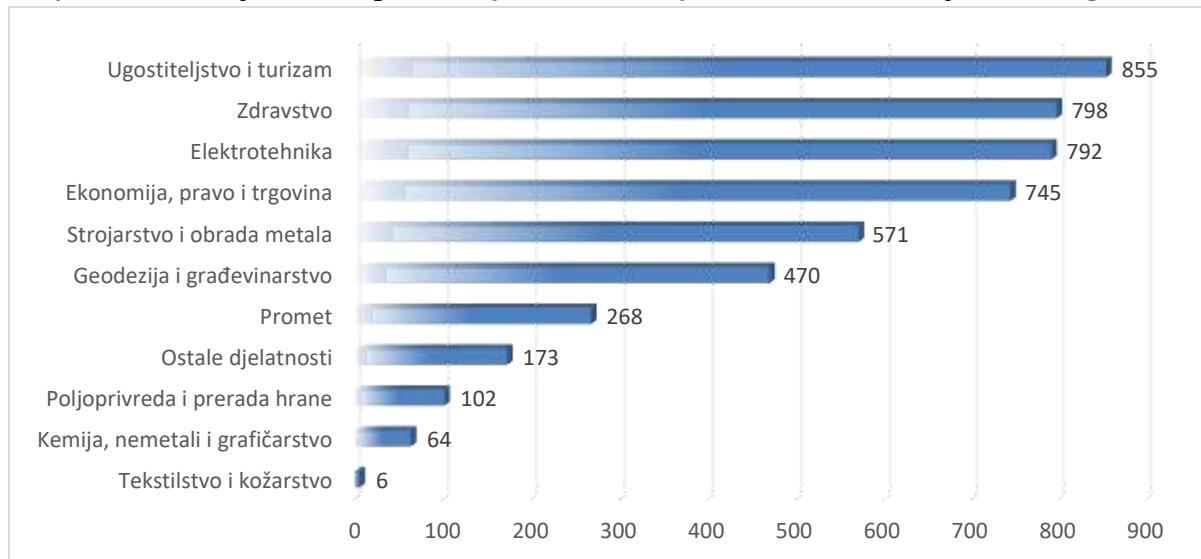
Školske 2020/21. godine u srednjem strukovnom obrazovanju školuće se za 72 kvalifikacije iz 11 obitelji zanimanja (nema šumarstva i obrade drveta i geodezije, rудarstva i metalurgije). Modularni NPP pojavljuju se samo u četiri obitelji zanimanja (poljoprivreda i prerada hrane; geodezija i građevinarstvo; ugostiteljstvo i turizam; zdravstvo).

Grafikon 30. Broj učenika po obiteljima zanimanja u HNZ

Ukupan broj učenika u srednjem strukovnom obrazovanju školske 2010/11. godine bio je 6939, a do 2020/21. godine pao je na 4844 učenika, što predstavlja smanjenje za oko 30%. Grafikon 30 prikazuje promjene broja učenika po obiteljima zanimanja u promatranom razdoblju. Najveće smanjenje broja učenika vidljivo je u oblasti ekonomije, prava, administracije i trgovine i ta obitelj zanimanja izgubila je vodeću ulogu. Smanjenje broja učenika vidljivo je i u elektrotehnici i zdravstvu. Jedino je u ugostiteljstvu i turizmu primjetan stalni porast broja učenika, što je 2020. godine ovu obitelj dovelo na čelnu poziciju.

Grafikon 31. Broj učenika po obiteljima zanimanja u HNŽ u školskoj 2020/21. godini

Podatci za 2020/21. dati u grafikonu 31 pokazuju da je najveća i prilično ujednačena zainteresiranost učenika za stjecanje kvalifikacija u okviru četiri obitelji zanimanja (ugostiteljstvo i turizam; zdravstvo; elektrotehnika; ekonomija, pravo, administracija i trgovina).

Županija Zapadnohercegovačka

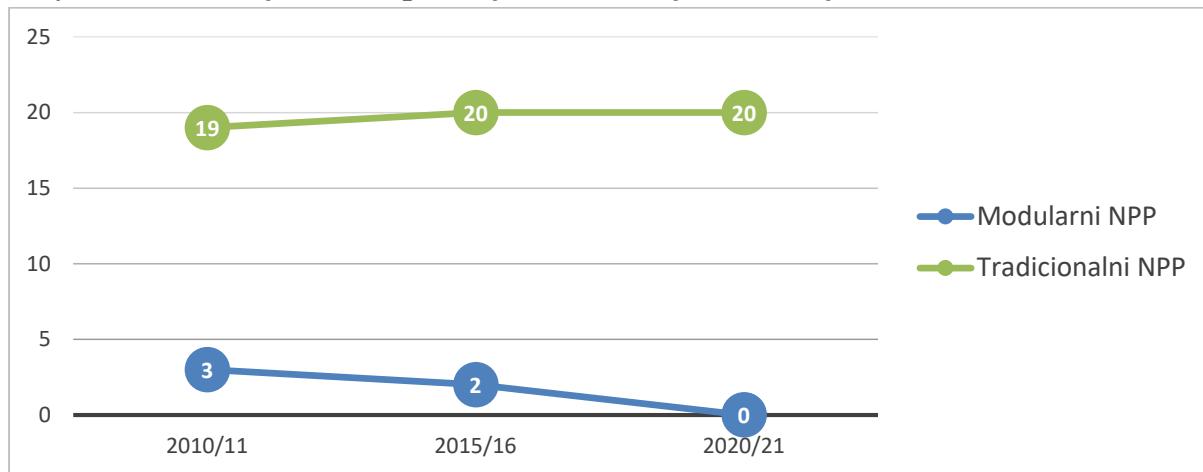
Za većinu godina promatranog razdoblja iz Zapadnohercegovačke županije Agenciji nisu dostavljeni podaci ili su podaci bili nepotpuni. Županija ima četiri škole sa srednjim strukovnim obrazovanjem. Za školsku 2015/16. godinu prikupljeni su podaci za dvije, a za 2020/21. za tri škole.

Školske 2010/11. godine modularni NPP bili su zastupljeni u tri škole za tri kvalifikacije/zanimanja i bilo je obuhvaćeno 160 učenika ili 7 % učenika.

Školske 2015/16. u dvije škole primjenjuje se po jedan modularni NPP (oblast ekonomija, pravo, administracija i trgovina i druga je elektrotehnika).

Podatci za 2020/21. pokazuju da je Županija Zapadnohercegovačka jedna od dvije županije koje su u potpunosti odustale od primjene modularnih nastavnih planova i programa.

Grafikon 32. Primjena NPP po broju kvalifikacija/zanimanja u ŽZH

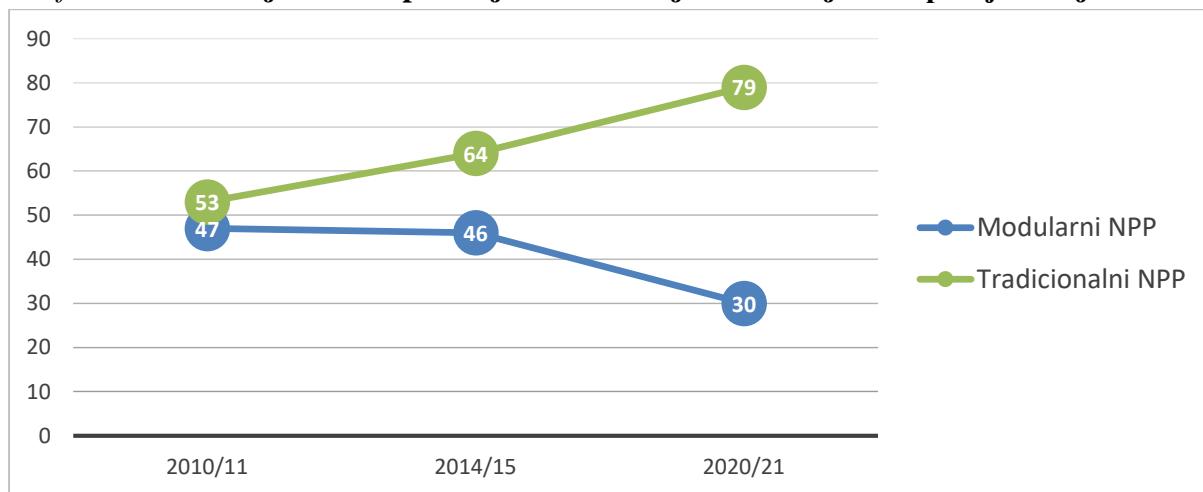
Zbog ilustrativnosti dat je grafikon 32. Ostali parametri koji su predmet ovoga izvješća nisu prikazani zbog nepotpunih podataka.

Županija Sarajevo

Za Županiju Sarajevo nedostaju podatci za 2015/16. školsku godinu pa su kao srednja godina promatranog razdoblja uvršteni podatci za 2014/15.

Zastupljenost modularnih nastavnih planova i programa, promatrano po broju programa koji se primjenjuju i po broju obuhvaćenih učenika, prikazana je u grafikonima 33 i 34. U prvoj polovini promatranog desetogodišnjeg razdoblja nije bilo značajnijih promjena. Školske 2010/11. modularni NPP bili su zastupljeni u 47 zanimanja i bilo je obuhvaćeno 3020 učenika ili oko 27 %, a 2014/15. zastupljeni su u 46 kvalifikacija/zanimanja i obuhvaćeno je 2258 ili 21 % od ukupnog broja učenika u srednjem strukovnom obrazovanju.

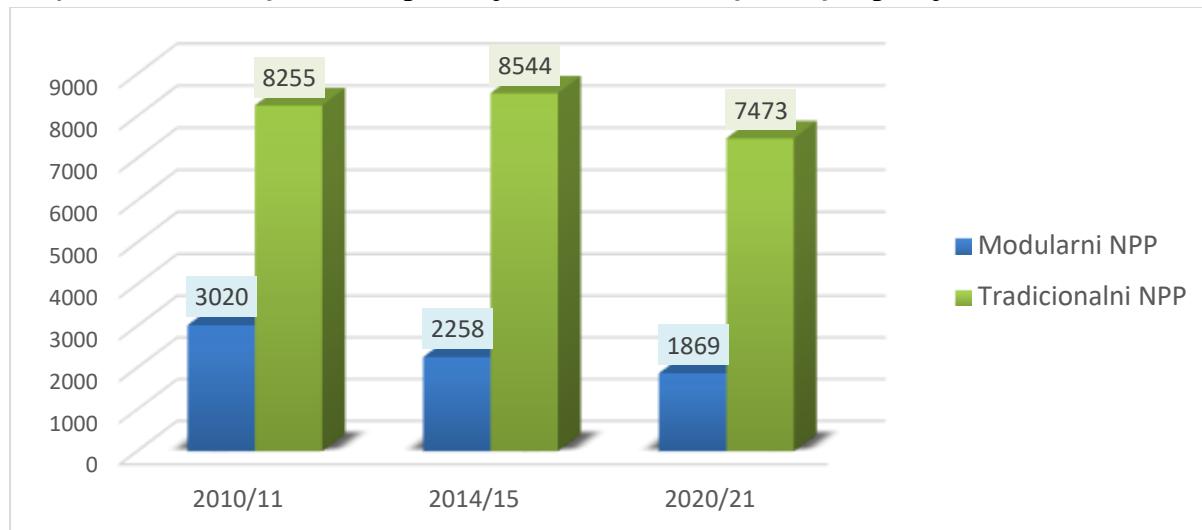
Grafikon 33. Primjena NPP po broju kvalifikacija/zanimanja u Županiji Sarajevo

U drugom petogodištu dolazi do značajnog smanjenja broja modularnih NPP na 30 i povećanja broja tradicionalnih NPP na čak 79. Treba istaknuti da je 2010. godine broj kvalifikacija/zanimanja koji se

školju po modularnom i tradicionalnom pristupu bio gotovo izjednačen kako bi u narednom razdoblju došlo do znatnog povećanja broja tradicionalnih NPP.

Grafikon 34. Primjena NPP po broju učenika u Sarajevskoj županiji

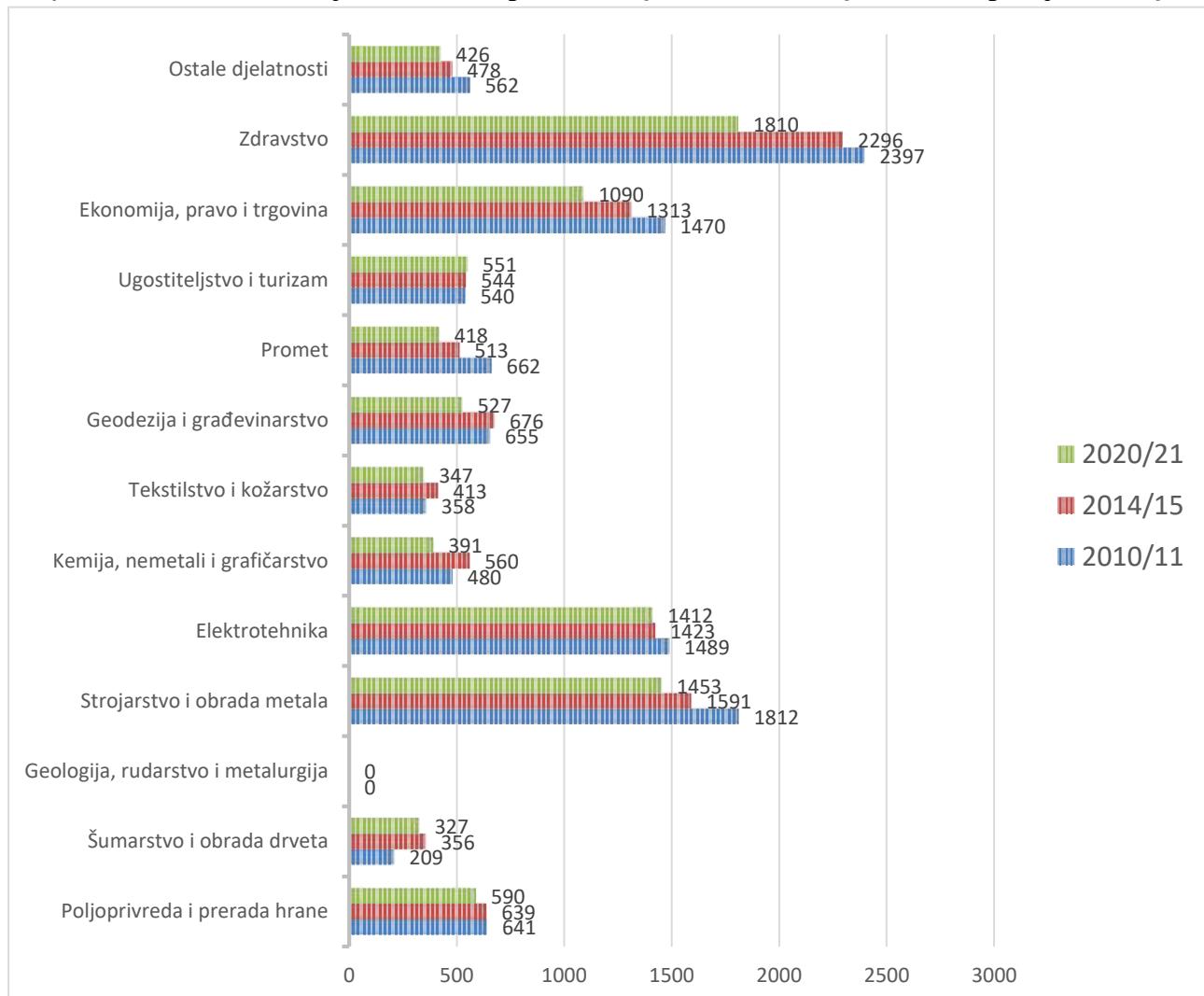
Treba istaknuti da se broj učenika koji se školju po modularnim NPP stalno smanjivao, ali je procentualno sudjelovanje ostajalo na približno istoj razini i za školsku 2020/21. godinu iznosi 20 % (1869 učenika od ukupno 9 342).

Školske 2020/21. godine modularni nastavni planovi i programi zastupljeni su u pet od ukupno 21 srednje strukovne i tehničke škole u Županiji Sarajevo. Značajno je da se u četiri škole primjenjuju samo modularni NPP za sve kvalifikacije/zanimanja, a da samo jedna škola pored tradicionalnih ima i jedan modularni NPP. Šesnaest škola radi po tradicionalnim nastavnim planovima i programima.

Promatrano po obiteljima zanimanja, podatci za 2020/21. školsku godinu pokazuju da u šest obitelji zanimanja nisu zastupljeni modularni NPP (strojarstvo i obrada metala; kemija, nemetali i grafičarstvo; tekstilstvo i kožarstvo; geodezija i građevinarstvo; promet; zdravstvo). Nema ni jedne obitelji zanimanja za koju se primjenjuju samo modularni NPP. Najveća zastupljenost modularnih NPP je u obiteljima zanimanja poljoprivreda i prerada hrane i šumarstvo i obrada drveta.

Grafikon 35.

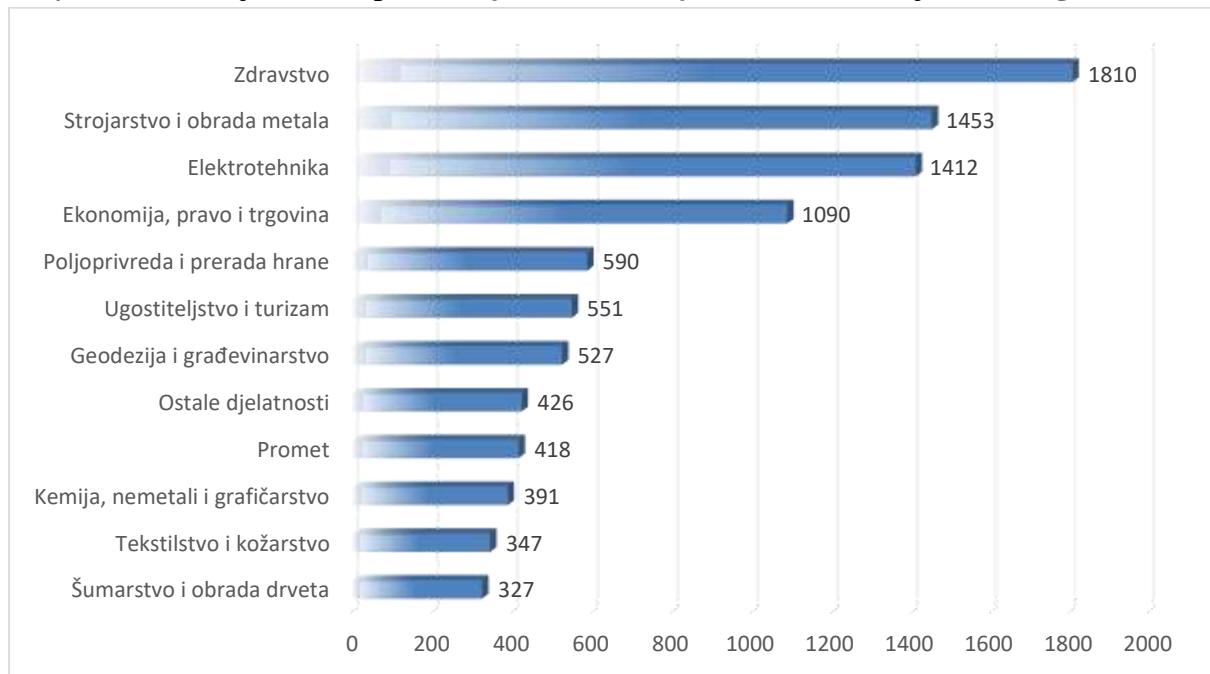
Broj učenika po obiteljima zanimanja u Županiji Sarajevo

U razdoblju od 2010. do 2020. godine, broj učenika u srednjem strukovnom obrazovanju Županije Sarajevo smanjio se za 17 % (sa 11 275 na 9 342 učenika).

Specifično za Županiju Sarajevo je da je zdravstvo obitelj zanimanja koja stalno ima ubjedljivo najveći broj učenika (podatci u grafikonima 35 i 36).

Grafikon 36. Broj učenika po obiteljima zanimanja u ŽS u školskoj 2020/21. godini

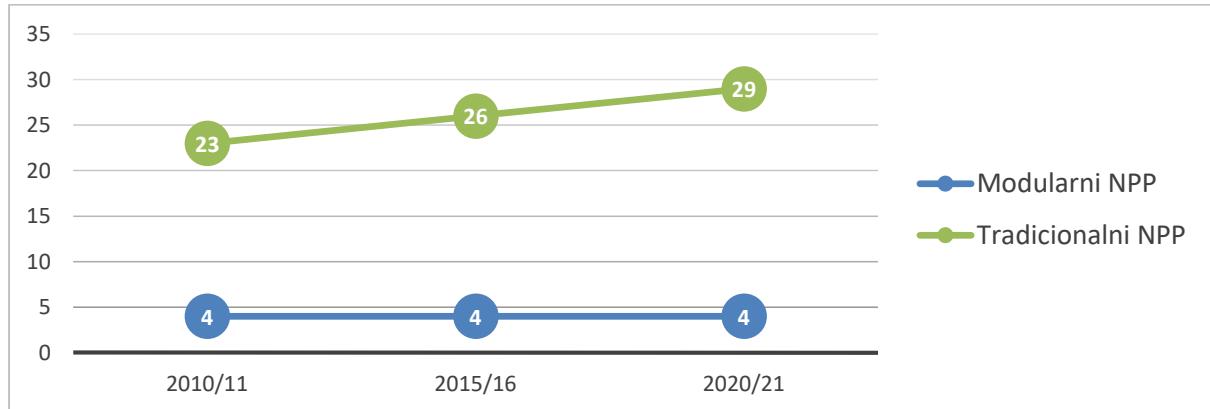
Podatci dati u grafikonu 35 pokazuju da je u promatranom razdoblju većina obitelji zanimanja imala smanjenje broja učenika (zdravstvo; ekonomija, pravo, administracija i trgovina; strojarstvo i obrada metala) ili je broj učenika ostao na približno istoj razini (elektrotehnika; ugostiteljstvo i turizam; poljoprivreda i prerada hrane).

Najveća zainteresiranost učenika u 2020. godini je za stjecanje kvalifikacija u oblasti zdravstva, slijedi strojarstvo i obrada metala pa elektrotehnika. Ove tri obitelji zanimanja su vodeće u proteklih deset godina, a za Županiju Sarajevo specifično je da u ovom razdoblju ekonomija, pravo, administracija i trgovina nije bila u vodeće tri obitelji zanimanja.

Hercegbosanska županija

U promatranom razdoblju broj modularnih nastavnih planova i programa je konstantan, a jedino je dolazilo do neznatnih kolebanja broja učenika obuhvaćenih ovim programima.

Grafikon 37. Primjena NPP po broju kvalifikacija/zanimanja u Hercegbosanskoj županiji

Školske 2010/11. modularni NPP su se primjenjivali za četiri kvalifikacije/zanimanja i školovanjem po ovim programima bilo je obuhvaćeno 5 % učenika u strukovnom obrazovanju. Tijekom školske 2015/16. godine, modularni NPP se i dalje primjenjuju za stjecanje četiri kvalifikacije (od ukupno 28) i obuhvaćeno je samo 49 učenika ili oko 3 %. Ni poslije deset godina broj modularnih NPP se nije promijenio, ali se povećao broj obuhvaćenih učenika na 221 ili 16 % (grafikoni 37 i 38).

Grafikon 38. Primjena NPP po broju učenika u Hercegbosanskoj županiji

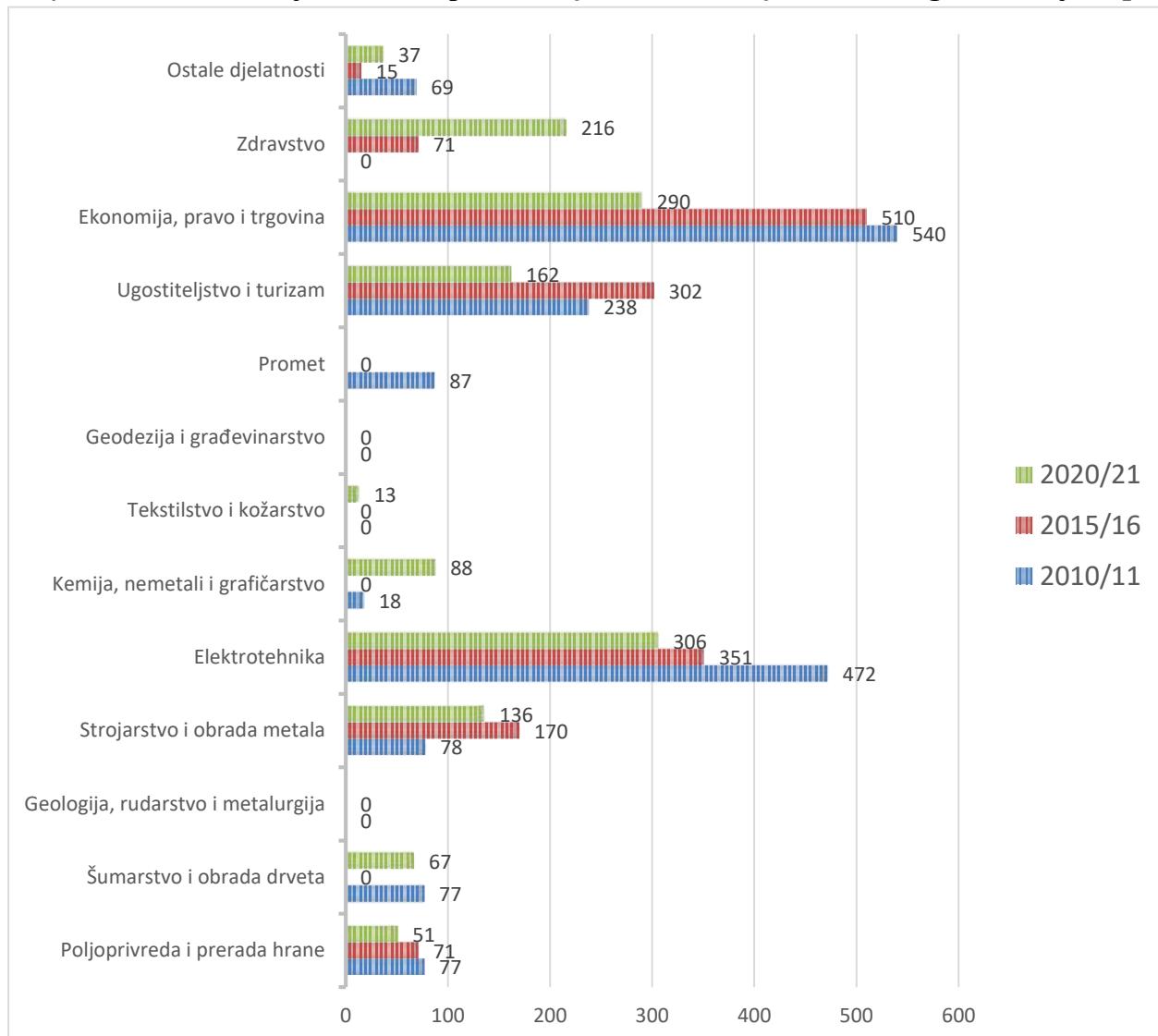

Srednje strukovno obrazovanje organizirano je u šest škola i 2015/16. samo u jednoj školi bili su prisutni modularni NPP, a 2020/21. zastupljeni su u dvije škole. U jednoj školi po modularnim NPP stječu se tri kvalifikacije, a u drugoj samo jedna kvalifikacija.

Prema podatcima za 2020/21. godinu, modularni NPP zastupljeni su u tri obitelji zanimanja (kemija, nemetalni i grafičarstvo; ugostiteljstvo i turizam; zdravstvo).

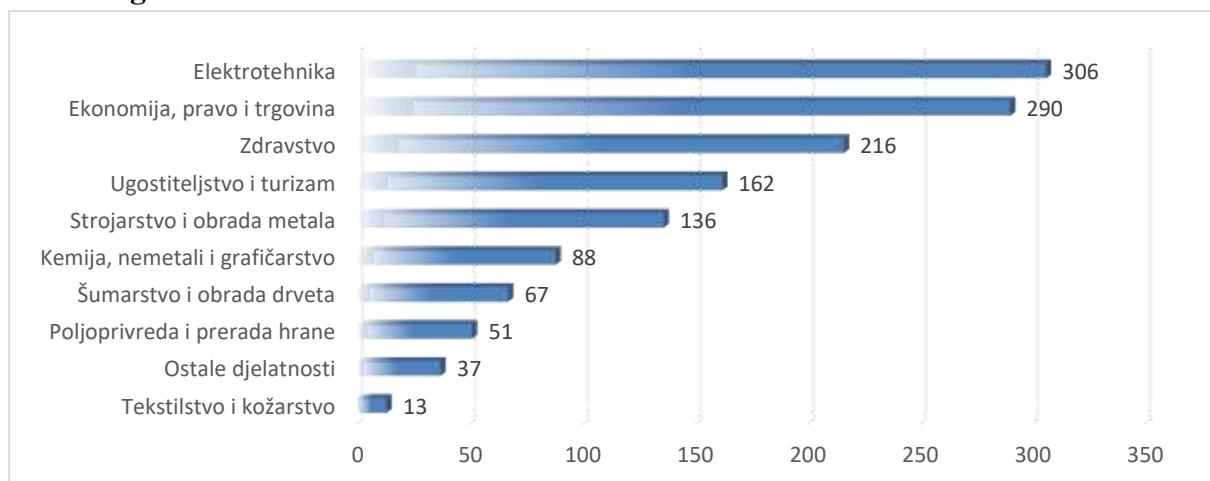
U Hercegbosanskoj županiji zastupljeno je deset obitelji zanimanja (2010/11. bilo ih je devet). Tijekom ovoga desetogodišnjeg razdoblja uvedene su kvalifikacije/zanimanja iz obitelji zdravstva i tekstilstva i kožarstva, a ukinuta je oblast prometa.

Grafikon 39. Broj učenika po obiteljima zanimanja u Hercegbosanskoj županiji

Broj učenika u srednjem strukovnom obrazovanju smanjio se u proteklih deset godina za 18 %. Najveće smanjenje broja učenika bilo je u oblasti ekonomije, prava, administracije i trgovine, a najveći rast broja učenika je u zdravstvu (grafikon 39).

Grafikon 40. Broj učenika po obiteljima zanimanja u Hercegbosanskoj županiji u školskoj 2020/21. godini

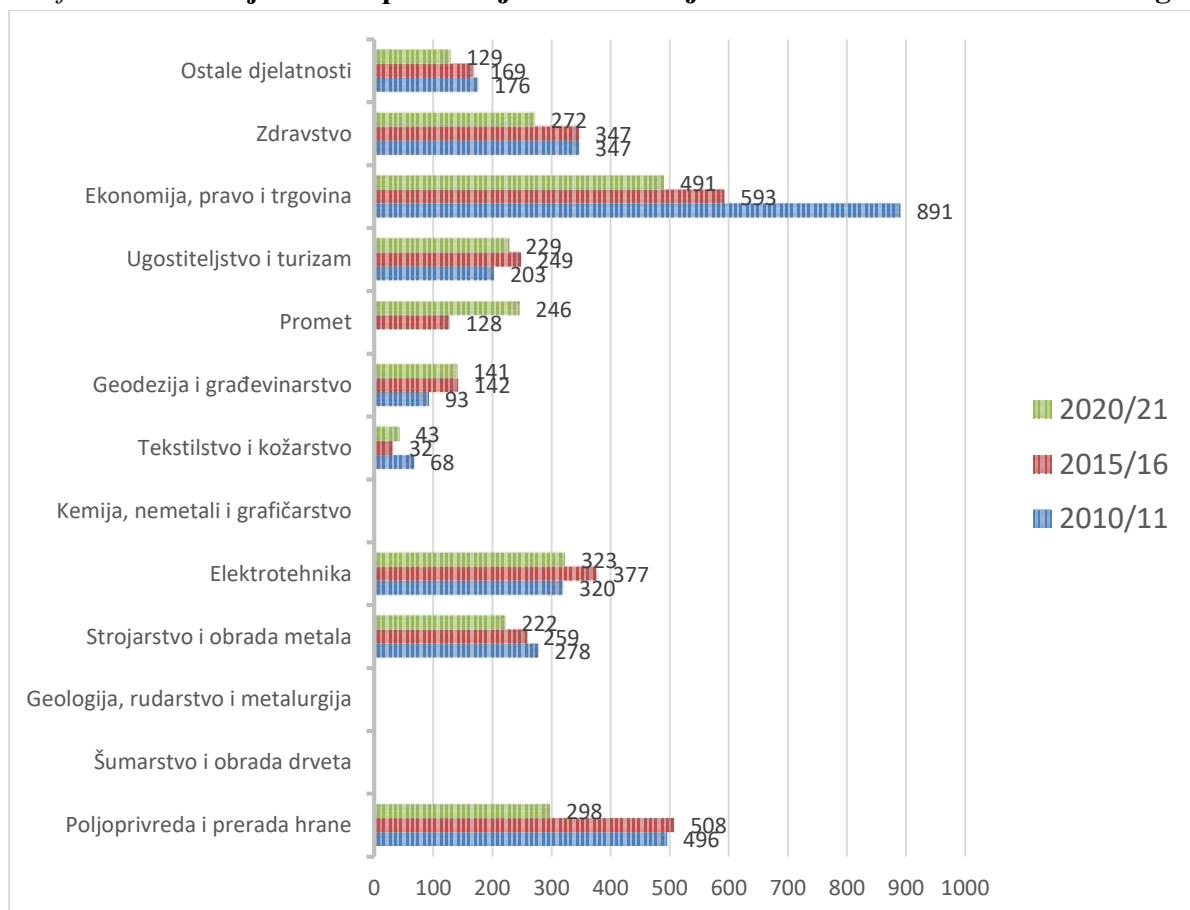
Školske 2020/21. najveći broj učenika školuje se u oblasti elektrotehnike pa ekonomije, prava, administracije i trgovine, a zatim ugostiteljstva i turizma (grafikon 40).

Brčko distrikt Bosne i Hercegovine

Srednje strukovno obrazovanje Brčko distrikta Bosne i Hercegovine primjenjuje samo modularne nastavne planove i programe. Školske 2010/11. godine, od 34 kvalifikacije/zanimanja samo za jednu je primjenjivan tradicionalni NPP, a već od sljedeće godine srednje strukovno obrazovanje je utemeljeno isključivo na modularnoj metodologiji.

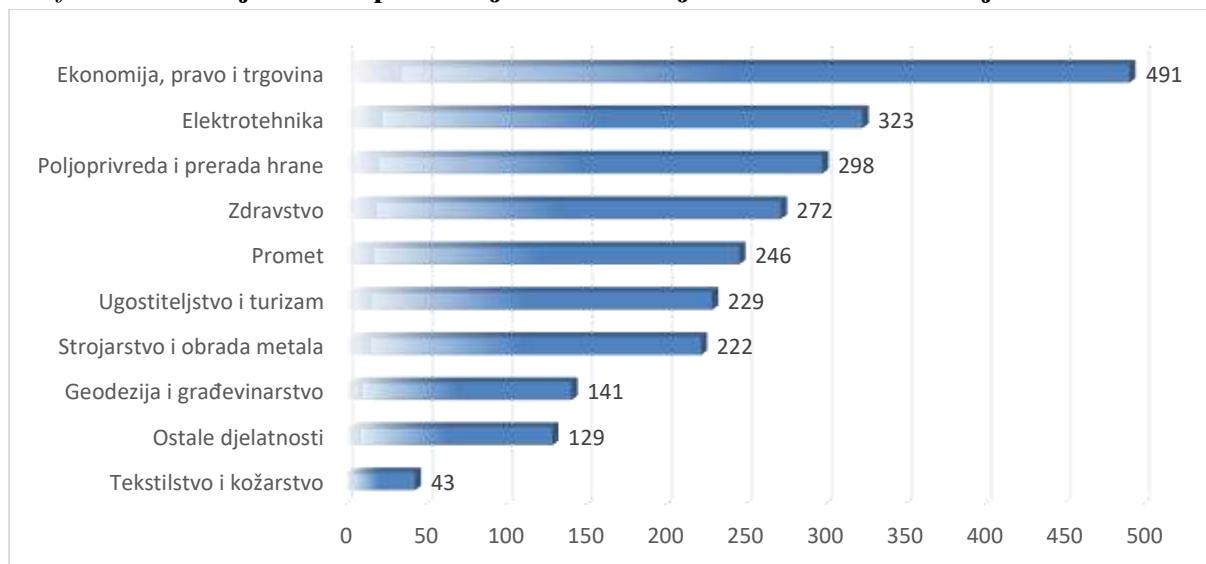
U tri strukovne i tehničke škole tijekom 2020/21. učenici se školuju za stjecanje 38 kvalifikacija iz 10 obitelji zanimanja (nisu zastupljene: kemija, nemetali i grafičarstvo; geologija, rudarstvo i metalurgija; šumarstvo i obrada drveta). Ukupan broj učenika je 2 394, što je za 17 % manje nego 2010/11. godine.

Grafikon 41. Broj učenika po obiteljima zanimanja u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine

Karakteristično za Brčko distrikt Bosne i Hercegovine je da ekonomija, pravo, administracija i trgovina drži prvo mjesto s izrazito najvećim brojem učenika u prethodnih deset godina. Posebna specifičnost je velika zainteresiranost učenika za poljoprivredu i preradu hrane pa je ova obitelj zanimanja uvijek na drugom ili trećem mjestu (podatci u grafikonima 41 i 42).

Grafikon 42. Broj učenika po obiteljima zanimanja u BD BiH u školskoj 2020/21.

Školske 2020/21. godine, ekonomija, pravo, administracija i trgovina ima upisanih 491 učenika, što čini 20 % ukupnog broja učenika. Po broju učenika slijede elektrotehnika pa poljoprivreda i prerada hrane.

Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje, 88 000 Mostar, Kneza Domagoja bb

Telefon: +387 36 329 908 – telefaks: +387 36 332 093 –
Elektronička pošta: info@aposo.gov.ba – internet stranica: www.aposo.gov.ba

Maja Stojkić, ravnateljica
Siniša Gatarić, zamjenik ravnatelja – rukovoditelj područne jedinice

Priprema izvješća: Ljiljana Bošković, stručna savjetnica za modularne nastavne planove i programe